

Lietuvos Respublikos prez. Rolandas Paksas NATO Generaliniam sekretoriui lordui George Robertson Briuselyje įteikė Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Didįjį kryžį. NATO nuotr.

PREMJERĄ SUKRĖTĖ PAAIŠKĖJĘ NAUJI ĮSIPAREIGOJIMAI “WILLIAMS”

Vilnius, lapkričio 6 d. (ELTA). Vyriausybės strateginio planavimo komitete, pradėjus svarstyti Šventosios uosto atstatymo galimybes, paaiškėjo, kad Lietuva 1999 metų sutartyje yra įsipareigojusi nieko nestatyti Baltijos pakrantėje, negavusi “Williams” sutikimo. “Sutartis perduota “Yukos”, ir Lietuva dabar yra supančiota 1999 metų sutartimi. Atvirai šnekant, aš tik dabar apie tai sužinojau”, - po Strateginio planavimo komiteto posėdžio *Eltai* sakė premjeras Algirdas Brazauskas. Jis teigė esąs šokiruotas ir pabrėžė, jog pirmiausia reikia likviduoti šiuos sutarties punktus.

A. Brazauskas tikino jau pavedęs pradėti derybas su “Mažeikių naftą” valdančia Rusijos kompanija “Yukos” dėl šių įsipareigojimų, dėl galimo žemės išpirkimo Šventosios uostui bei dėl tolesnių uosto atkūrimo galimybių.

“Galima įsivaizduoti, kiek Šventojoje kainuoja žemės aras. Dabar ten praktiškai akvatorija - dešimt metrų nuo kranto. Visa kita išdalinta, išparduota. Nesuprantamas dalykas, kas taip galėjo elgtis”, - stebėjosi premjeras. A. Brazauskas taip pat tvirtina pavedęs išnagrinėti ir kitą galimybę - statyti uostą Palangoje.

“Aš pasiūliau kitą galimybę išnagrinėti - tokį uostą statyti pačioje Palangoje. Mano supratimu, tai geriau apsaugotų Palangos paplūdimius, jei molai išeitų toliau į jūrą. Tačiau tam irgi reikės “Yukos” sutiki-

mo”, - svarstė Vyriausybės vadovas.

Seimo narys, NATO reikalų komisijos pirmininkas Vaclovas Stankevičius tikina, kad pagal vieną iš sutarties punktų, jeigu Vyriausybė nuspręstų atstatyti Šventosios jūrų uostą, tai “Williams” (dabar “Yukos”), kaip “Mažeikių naftos” valdytoja, turi teisę panorėjusi tapti šio uosto operatore ar valdytoja. “Šis punktas yra labai rimtas ir prieš investuojant į uostą reikia sužinoti “Yukos” planus, perspektyvas. Nuo derybų rezultatų priklausys, ar uostas bus atstatomas drauge su “Mažeikių nafta”, gal jie patys norės statyti, o gal mes ir negalėsime savarankiškai atstatyti”, - *Eltai* teigė V. Stankevičius, pripažinęs ribotas Vyriausybės galimybes.

Strateginio planavimo komiteto nariai pritarė, kad šis uostas būtų atstatomas. Pastčius naujus molus ir pagilinus įplaukos kanalą, uoste galėtų stovėti pramoginiai ir sportiniai, taip pat Karinių jūrų pajėgų, gelbėjimo tarnybų ir Būtingės naftos terminalą aptarnaujantys laivai. Uosto atstatymas,

priklausomai nuo pasirinkto varianto, kainuotų nuo 45 iki 175 mln. litų. Atstačius šį uostą, būtų įvykdytas ES reikalavimas, kad Baltijos ir Šiaurės jūrų valstybės sudarytų galimybę pramoginiams laivams pasislėpti štormų ir audrų metu kas 50 pakrantės kilometrų atstumu. Uosto įplaukos kanalas ir vidiniai baseinai nebuvo gilinami nuo 1989 m. Šventosios upės vagos gylis ties įplauka į uostą svyruoja nuo 0,4 iki 1 metro. Pagilinus jį iki 6 metrų, jame būtų galima aptarnauti Būtingės naftos terminalo pagalbinių laivyną, jei leis grimzlė, bei specializuotus gelbėjimo, išsiliejusios naftos surinkimo, priešgaisrinius, jūrų aplinkos kontrolės ir kitų valstybinių institucijų laivus.

Nedidelio uostelio plėtra sudarytų palankias sąlygas Palangos ir Šventosios plėtrai, sukurtų naujų darbo vietų. Ap link šį uostelį galėtų steigtis degalinės, restoranai, moteliai, laivų aprūpinimo vandeniu, maistu, elektra, ryšiais ir pan. tarnybos, kurių paslaugomis naudotųsi pramoginių ir žvejybinių laivų įgulos bei keleiviai.

ko su Bundesrato pirmininku Dieter Althaus, kuris šiuo metu taip pat eina Tiūringijos žemės ministro pirmininko pareigas.

Pokalbio metu daug dėmesio skirta aptariant strateginių infrastruktūrinių projektų - “Rail Baltica”, “Via Baltica” bei Lenkijos ir Lietuvos elektros tilto - įgyvendinimo galimybes. Prez. R. Paksas pažy-

LIETUVOS PREZIDENTUI PAREIŠTA PARAMA

Vilnius/Frankfurtas, lapkričio 6 d. (ELTA). Europos Komisijos narys, atsakingas už ES plėtrą, Guenter Verheugen pasiūlydė Lietuvos pažangą, gerai atliktais “namų darbais” vykdančią įsipareigojimus Europos Sąjungai ir pareiškė paramą Lietuvos Prezidentui Rolandui Paksui.

Frankfurte su darbo vizitu viešintis Lietuvos Prezidentas R. Paksas perdalykinius pusryčius susitiko su G. Verheugen. Susitikime buvo paliesta ir padėtis Lietuvoje, čia kilęs skandalas dėl galimų prezidento R. Pakso aplinkos žmonių ryšių su nusi-kalstamomis struktūromis. “Išklauses prezidento R. Pakso žodžius, komisaras G. Verheugen pasakė: Aš remiu Jus, ir tikiuosi, kad Jūs atsilauksite”, perteikė *Eltai* pokalbio detales Lietuvos vadovo patarėjas Alvydas Medalinskas.

Susitikime su prezidentu G. Verheugen pareiškė asmeniškai remiąs Lietuvos pastangas dėl infrastruktūrinių projektų. Anot A. Medalinsko, EK komisaras pažadėjęs, kad šie svarbūs Baltijos regionui ir visai Europai transporto, energetikos projektai bus ne tik ES prioritetų sąrašė, bet ir įgyvendinami.

Pasak Prezidento patarėjo, EK komisaras su pritarmu sutiko Lietuvos siūlymus į Europos Sąjungos “Naujųjų kaimynų” iniciatyvą įtraukti ir Pietų Kaukazo valstybes. G. Verheugen pažymėjo, kad rengiama ES strategija dėl “Naujųjų kaimynų” iniciatyvos, numatomos konkrečios priemonės jai įgyvendinti ir Lietuva galės padėti įgyvendinti šią strategiją.

Pasak A. Medalinsko, Lietuvos Prezidento ir EK komisarų pokalbis buvo “dalykiškas ir šiltas”. Po dalykinių pusryčių Lietuvos Prezidentas ir EK komisaras vienu automobiliu išvyko į Frankfurte vykstančią konferenciją “Europos naujoji konstitucija”. Joje Lietuvos vadovas skaitė pranešimą.

JAV SENATO UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETAS PRITARĖ KARINĖS PAGALBOS TIEKIMUI LIETUVAI

Lapkričio mėn. 6 d. JAV Senato Užsienio reikalų komitetas (URK) vienbalsiai pritarė American Service Members Protection Act of 2002 įstatymo pataisai, kuri numato atnaujinti karinės pagalbos tiekimą Lietuvai ir kitoms 6 Vidurio Europos valstybėms, kurių pakvietimais narystei NATO ratifikuoti JAV Senate. Įstatymo pataisos iniciatoriai Senato URK’e - Delaware valstijos demokratas senatorius Joseph Biden bei Oregon valstijos respublikonas Gordon Smith.

Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas pabrėžė, kad tai yra pirmas, tačiau svarbus žingsnis, link JAV karinės pagalbos atnaujinimo Lietuvai. Kad JAV galėtų atnaujinti karinės pagalbos tiekimą Lietuvai už minėtą pataisą sesijos metu dar turi balsuoti JAV Senatas ir Atstovų rūmai.

Po pataisos priėmimo Senato URK’e V.Ušackas išreiškė padėką lietuvių kilmės Kongreso nariui John Shimkui (Illinois valstija), kuris dar vasarą, Lietuvos ir kitų 6 būsimųjų NATO narių valstybių ambasadorių Vašingtone prašymu, inicijavo minėtos pataisos priėmimą JAV Kongrese. V.Ušackas taip pat padėkojo ir minėtos pataisos kosponsoriams Senate senatoriams Joseph Biden ir Gordon Smith.

Kongreso rūmams priėmus įstatymo pataisą, 2004 metais Lietuva gautų iš JAV 7.5 mln. USD lėšų karinės pagalbos pagal Užsienio karinio finansavimo programą ir 1.3 mln. USD, skirtų kariniam mokymui bei šveitimui.

Kęstutis Vaškelevičius, LR ambasada JAV

Vokietijos Bundesrato Pirmininkas remia Lietuvai svarbius projektus

Berlynas, lapkričio 7 d. (ELTA). Prezidentas Rolandas Paksas gavo Vokietijos Bundesrato pirmininko patikintimus apie paramą Lietuvai svarbiems infrastruktūros projektams. Tęsdamas darbo vizitą VFR, R. Paksas Berlyne susiti-

mėjo, kad ES vidaus rinkos plėtra nebus visavertė be energetikos, transporto ir telekomunikacijų infrastruktūros sujungimo. “Europa turi būti suvienyta ne tik politiškai, bet ir infrastruktūromis”, - sakė prezidentas. Infrastruktūrinių projektų įgyvendinimas, jo įsitikinimu, leis naujosios ES narėms sparčiau plėtoti ekonomi-

ką bei pasiekti ES šalių išsivystymo vidurkį.

“Mes turime vieningą ekonominę erdvę, todėl infrastruktūrinių projektų įgyvendinimas yra svarbus visai Europai. Tai yra visos Europos arterija”, - sakė D. Althauzas.

Prez. R. Paksas padėkojo už Vokietijos paramą euroatlantinės integracijos siekiams.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ PREZIDENTO PATARĖJAI PERVERTINDAVO SAVO ĮGALIOJIMUS

Premjero Algirdo Brazausko išsakytą mintį, jog Prezidento Rolando Pakso patarėjai kartais viršija savo įgaliojimus, patvirtino sveikatos apsaugos ministras Juozas Olekas.

“Iš tikrųjų atsitinka taip, kad dėl didelio rūpesčio, man atrodo, tauta, kartais ir Seimo nariais, paklausimų būna įvairių ir, kaip mums atrodo, kartais jie viršija tiesioginę Prezidento patarėjo kompetenciją”, - per Vyriausybės valandą Seime atsakinėdamas į parlamentarų klausimus, pripažino sveikatos apsaugos ministras J. Olekas. Pasak jo, ateityje bręstant Lietuvos demokratijai, funkcijų tarp įvairių institucijų pasiskirstymas bus labiau apibrėžtas.

Vyriausybės vadovas A. Brazauskas patvirtino sulaukiantis nemažai nusiskundimų iš įvairių valstybinių institucijų, kad Prezidento patarėjai kišasi į darbą, nurodinėja, sprendžia ne savo klausimus. Anot jo, Prezidento patarėjai “blaškosi, užsiima ne savo reikalais”.

■ **BRIUSELYJE** Lietuvos ryto žiniomis, Europos Parlamento pirmininkas Pat Cox mūsų šalies vadovo vis dėlto paklausė apie galimus jo aplinkos ryšius su tarptautiniais nusikaltėliais. Europos parlamentarams ypač rūpėjo išsiaiškinti, ar Lietuva yra naudojama si, kaip trečiajia valstybe, per kurią siunčiami ginklai ir medžiagos į terorizmą remiančias šalis.

■ **VALSTYBĖS VADOVAS** prisipažino gavęs skaudžią pamoką. Briuselyje viešėdamas Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas nė viename oficialiame susitikime neišvengė klausimų apie Prezidentūrą mestą šešėlį. G.Robertson vakar palankiai atsiliepė apie Seime sudarytą laikinąją komisiją, tačiau paragino toliau atvirai ir skaidriai tirti Lietuvoje susidariusią situaciją.

■ **VSD NESKELBIA**, kaip jiems sekasi tirti, kas iš pareigūnų žiniasklaidai perdavė slaptą pažymą, tačiau dalis parlamentarų įtaria, kad skubotas jos paviėšinimas buvo naudingas Prezidento aplinkai. “Kad ir kaip būtų, paviėšinimas įvyko ne be kai kurių politiška angažuotų asmenų įtakos”, - *Kauno diena*i sakė Seimo narys socialdemokratas Justinas Karosas. “Jei užsimenama, kad tokios pažymos paviėšinimas - dovana užsienio specialiosioms tarnyboms, tai tiek tos tarnybos, tiek užsienio partneriai kartais apie mus žino daugiau nei mes patys. Ir apie grėsmes, ir apie įtakas”, - tvirtino R.Juknevičienė.

■ **PAVASARĮ PASIRAŠY TAS** prezidento Rolando Pakso dekretas dėl Lietuvos pilietybės suteikimo prieštarinčiai vertinamam verslininkui Jurijui Borisovui gali tapti formaliu pretekstu apkaltinti valstybės vadovą suteikiant “stogą” šiam asmeniui. Skandalą dėl abejotinų Prezidento aplinkos ryšių tirianti Seimo laikinoji komisija bando išsiaiškinti, ar pilietybė J.Borisovui buvo suteikta teisėtai, laikantis visų numatytų procedūrų.

■ **PARLAMENTINĖ KOMISIJA** paskelbė, kad ji aiškinsis, už ką Prezidentas suteikė Lietuvos pilietybę 1,2 mln. litų rinkimų kampanijai paaukojusiam “Avia Baltikos” vadovui J.Borisovui. Komisija paprašė Prezidento patarėją teisės klausimais Oną Buišienę pateikti visus dokumentus dėl pilietybės suteikimo J.Borisovui.

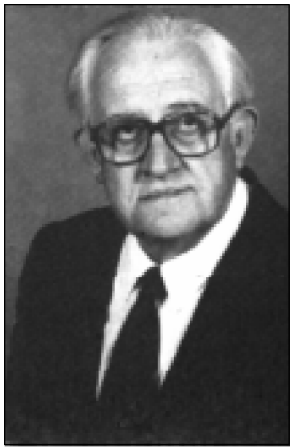
■ **M.LAURINKUI GRASINAMA** kalėjimu: Rusijos nusikaltėlių autoritetu tituluojamas bei VSD pažymoje minimas A.Kikališvilis užsipuolė šį dokumentą pateikusį VSD vadovą Mečį Laurinkų ir stojo ginti Prezidento R.Pakso. Viena centrinių Lietuvos politinio skandalo figūrų Anzoris Aksentjevas Kikališvilis nelinkęs ramiai laukti įvykių pabaigos. *Lietuvos žinių* duomenimis, jis renkasi advokatus Didžiojoje Britanijoje, ketina bylinėtis ir ginti savo vardą.

■ **GENERALINĖS PROKURATŪROS** vykdomas ikiteisminis tyrimas dėl galimų verslininko Jurijaus Borisovo nusikaltamų veiksmų prieš Prezidentą pasižymi ypatingu paslaptinumu. Prokuratūra neigia, kad tarp kaugės dokumentų, per kratas paimtų iš bendrovės “Avia Baltika” savininko J.Borisovo namų, būtų ir įstaigos, yra ir garsioji sutartis tarp šio verslininko ir Prezidento Rolando Pakso.

■ **NIEKO NEKOMENTUOJA** vakar Generalinėje prokuratūroje apklausti R.Pakso patarėjai Remigijus Ačas, kurio įgaliojimai sustabdyti, bei Dalia Kutraitė-Giedraitienė. Vakarykštės apklausos rezultatų nekomentavo nei generalinis prokuroras Antanas Klimavičius, nei jo pavaduotojas Gintaras Jasaitis, atsakingas už tyrimo veiksmų koordinavimą su kitomis institucijomis, nei bylą tiriantis prokuroras M.Dūda. “Informacija - tai ne pieštukas. Ją reikia patikrinti, o gal tai provokacija ar kažkokie užrašai nesveiko žmogaus”, - teigė prokuroras. Jis neįvardijo provokacijos taikinio ir autorių. Antanas Klimavičius patvirtino nė ant vieno dokumento nematęs R.Pakso parašo.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Spalio 27 Bagdade Saddam Hussein kariuomenės likučiai puolė laikinosios tarybos keturis taikinius. Savižudžių puolimai per 45 minutes sugriovė Raudonojo Kryžiaus tarnautojų apgyventą viešbutį ir tris Irako sostinės policijos stotis. Sprogimuose žuvo 36 Amerikos koalicijos darbuotojai, du šimtai Irako civilių, tarp žuvusių - vienas amerikietis kareivis, aštuoni irakiečiai policininkai ir 26 irakiečiai “kolaborantai”. Vienas arabas savižudis sprogdintojas turėjo kišėnėje Sirijos pasą. Sprogimuose buvo panaudota Bagdado policijos mašina ir greitosios pagalbos automobilis. Prezidentas Bush, kalbėdamas apie šį puolimą, pabrėžė jog savižudžiai tik įrodė, kad JAV kariuomenė pasiekė savo antiteroristinio žygio svarbą. Laikinoji Irako taryba po šitokių puolimų paskubės įvesti naują režimą ir sugebės susitvarkyti su buvusio režimo šalininkais. Prezidentas pasakė, kad koalicijos jėgos nesirengia palikti Irako, nors jas teks sustiprinti. Paskutinis sprogdinimas Bagdade pareikalavo ir Fallujah priemiesčio vicemero gyvybės. Viešbutyje, kuris buvo susprogdintas, buvo apsistojęs ir JAV gynybos sekretoriaus pavaduotojas Paul Wolfowitz, kuriam pavyko išvengti mirties. Prezidentas Bush pasakė, jog užsienio teroristai bando priversti JAV išvesti savo kareivius iš Irako, tačiau tas Husseinio šalininkams nepavyks.

Pentagono žiniomis, panašūs teroristų organizuoti puolimai įvyko rugpjūčio 19, kai automobily paslėpta bomba sprogo JT tarnautojų užimtam Kanalo viešbuty, kur žuvo 23 žmonės. Prieš tai panašus sprogimas buvo rugpjūčio 7 prie Jordano ambasados, kur žuvo 19 žmonių. Rugsėjo 9 d. savižudis teroristas susisprogdino JAV žvalgybos narių užimtame pastate. Trys amerikiečiai žuvo ir keturi buvo sunkiai sužeisti. Rugsėjo 22 bomba vėl sprogo JT užimtame pastate. Žuvo pats teroristas ir policininkas, sužeista 19 žmonių. Rugsėjo 25 bomba sprogo prie

IRAKO IŠPUOLIAI

viešbučio, kuriame buvo įsikūrę NBC žinių tarnybos tarnautojai. Žuvo pastato sargybinis, sužeistas NBC žinių garso technikas. Bagdade sprogimai tęsėsi spalio 9, 12, 14, 26 ir 27 dienomis.

Sabotažo veiksmai Irake sukėlė ginčus JAV Kongrese. Buvo siūlymų panaudoti Irako naftos išteklius sumokėti didelės JAV išlaidas eksportuojant naftą. Naujoji Irako vyriausybė sutiko sumokėti dabartinės išlaidas - 18 milijardų dolerių. Kai kurie Senato respublikonai priešinosi tokiai idėjai. Bagdade vykdomi užpuolimai jau pareikalavo 357 amerikiečių kareivių gyvybių. Be jų užpuolimuose žuvo 50 Britanijos kareivių. Danija, Ispanija, Ukraina prarado po vieną karį. Septyni ukrainiečiai buvo sužeisti žemėje įkastos minos. Tarptautinis Raudonasis Kryžius sumažino Bagdade savo darbuotojų skaičių.

Tarp užsienio atsiųstų nekarinių organizacijų labai naudinga pasirodė gydytojų grupuotė “Medicina be sienų”. Jie gydė sužeistuosius, tarnavo karo ligoninėse, tačiau nemažai jų pasitraukė iš Bagdado ir tęsia savo darbą iš Jordano karalystės. JAV Valstybės sekretorius Colin Powell skatino gydytojus nepalikti Irako, nes klinikų likvidavimas būtų įrody-

mas, kad teroristai laimėjo. Bagdade spausdinami propagandiniai lapeliai ir dalinami žmonėms gatvėse. Jų autoriai giriasi, kad buvusi valdančioji arabų socialistų partija laimi šį karą. Prie jų prisideda draugiškos arabų organizacijos. Jų priešai, kaip ir Lenkijos atsiųsti kareiviai, sudarydami Lenkijos brigadą su 9,600 karių, turi savo tarpe ir 1,650 ukrainiečių. Ta brigada patrulinuoja centrinio Irako frontą. Irako valdančios tarybos užsienio reikalų ministras Hoshar Zabari pareiškė, kad senojo režimo šalininkai sstipriau priešinasi, nes padidėjo užsienio kariuomenių veikla. Daug Irako moksleivių nebelanko mokyklų, nes jų tėvai laiko vaikus namuose, bijodami smurto veiksmų. Jau pusę metų užtrukusi Irako okupacija labai nepopuliari tarp arabų šalių, kurios siunčia savanorius savižudžius žudyti amerikiečių.

Šalia karo veiksmų Irake, Amerikos vyriausybę dar piketai palietė didžiuliai miškų gaisrai Kalifornijoje. Karšti vėjai, vadinami Santa Ana vėjais, sudegino 1,134 pastatus, nužudė 15 žmonių, daug jų sužeidė, apdegino, nutraukė miesteliuose elektros jėgainių veiklą. Miškai ir krūmai degė nuo Meksikos sienos iki Los

(Nukelta į 3 p.)

JAV prez. George Bush lapkričio 18 d. atvyks į Londoną ir čia su Britanijos min. pirm. Tony Blair tarsis opiais šių dienų politiniais klausimais.

AP nuotr.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

VARŽYBOS DĖL GALIOS

Europos diplomatinuose sluoksniuose kalbama, jog Europai atėjo laikas tapti labiau nepriklausomai nuo JAV gynybos. Transatlantiniuose santykiuose sklando nepasitikėjimo dvasia: amerikiečių ir Europos Sąjungos vadovų pažiūros išsiskyrė dėl klausimo suorganizuoti savarankiškas gynybos pajėgas, kurios galėtų nepriklausomai dalyvauti pasaulinėse karinėse misijose be Jungtinių Amerikos Valstijų sutikimo. Todėl JAV reikalavimu, įvyko NATO viršūnių konferencija, kurioje buvo aptarti tie Europos Sąjungos norai.

NATO Briuselyje JAV ambasadorius Nicholas Burns tuoj pareiškė, jog suorganizavimas savarankiškos Europos Sąjungos gynybos būtų pati didžiausia grėsmė transatlantiniam bendradarbiavimui. Diplomatai teigia, jog Amerika bijo, kad tokių apsigynimo pajėgų sukūrimas pakenks NATO pagrindams ir Europa nebeturėtų saugumo garantijos. Nors po tų pasitarimų Briuselyje Prancūzijos ir Vokietijos atstovai pareiškė, kad šiuo metu per anksti kalbėti apie savo gynybos pajėgų sudarymą, tačiau diskusijos tuo klausimu diplomatų tarpe vyksta ir toliau. Įdomu, jog iš tų pačių šaltinių skelbiama, kad Didžioji Britanija beveik jau sutinka, kad Europa turėtų savo gynybos pajėgas ir tuo atžvilgiu palaiko Prancūziją, Vokietiją ir Belgiją, kurios priešinosi Amerikos invazijai į Iraką. Savaime aišku, jog Washingtonas daro didžiulį spaudimą, kad Londonas nepritartų nepriklausomos kariuomenės nuo NATO suorganizavimui Europoje. Esą, nevalia peržengti duotus įsipareigojimus bendrai karinei NATO sąjungai. Šio principo turėtų laikytis ir būsimosios naujos NATO narės. Regis, šiuo metu, kaip pažymi *Financial Times*, Anglijos vyriausybė dar nenori susitikti su Jungtinėmis Valstijom. Po minėtos konferencijos Britanijos atstovai pareiškė, jog Europos Sąjungos valstybės gali savo karines pajėgas plėsti, bet NATO žinioje.

Šių įvykių eigoje ir Lietuvai nelengva veikti, o ypač todėl, kad tik 2004 m. ji taps nare. Kai Irako krizėje Lietuva pasisakė už JAV poziciją, tai Vakarų politikai ir žurnalistai dažnai klausė Lietuvos pareigūnų, o jeigu kiltų karas, ir jei prašytų Europos Sąjunga ir NATO prisidėti, tai su kuo eitų Lietuva. Lietuvos Krašto apsaugos ministras turi atsakyti į tuos klausimus, su kuo eitų Lietuva: su amerikiečiais, ar su europiečiais, į kurią organizaciją būtų siunčiamos Lietuvos karinės pajėgos. Tai ir parodo esantį ginčą, ryšium su noru sukurti Europos Sąjungos karines pajėgas ir norą stiprinti europiečių karines pajėgas NATO vadovybėje. Lietuva pasisako už pajėgas, kurios greitai galėtų reaguoti, jei iškiltų grėsmė. Europos Sąjunga ir NATO neturėtų veikti karo atveju atskirai, bet savo veiklą turėtų suderinti. Taip pasisako ir Lietuvos Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius. Lietuva jau kviečiama į NATO ir Europos Sąjungos posėdžius, kuriuose svarstomi beveik tie patys klausimai. Jo nuomone, ne vien politiškai svarbu, kad Europos Sąjunga padėtų NATO ir papildytų viena kitą kuriant saugumą. Pagaliau pastebima, kad atvėس santykiai ir NATO ryšiai su Europos Sąjunga šiltėja. Britanijai svarbu turėti įtakos Europos Sąjungoje, kad joje nevyrautų prancūzai ir vokiečiai. Todėl ginčai dėl Europos gynybos pajėgų slepia žymiai didesnę problemą: į pasaulio areną sugrįžta varžybos dėl galios.

S. Tūbėnas

LIETUVOS PREZIDENTAS UŽ LYGIAS TEISES EUROPOS SĄJUNGOJE

Frankfurtas prie Maino, lapkričio 6 d. (ELTA). Sutarimo tarp skirtingo politinio ekonominio lygio valstybių išsiplėtusioje Europoje, jų lygių teisių ir galimybių klausimus pabrėžė Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas tarptautiniame kongrese. Lietuvos vadovas dalyvavo Heseno žemės ir Frankfurto prie Maino miesto kongrese, skirtame Europos Sąjungos ateičiai, ir skaitė anglų kalba pranešimą “Perspektyvos ir iššūkiai naujojoje Europoje”.

Pasak Lietuvos vadovo, dabar labai svarbu aptarti išaugusios, įvairesnės kultūrų prasme ir skirtingų ekonomikų Europos ateitį. Pažymėjęs, kad 2004 metais ES, priimdama dešimt

naujų narių, pradeda naują politinę erą, Lietuvos prezidentas sakė, kad pagrįstai kyla klausimas, ar išsiplėtusi Europa pajėgs rasti sutarimą tarp skirtingo ekonominio ir politinio išsivystymo valstybių narių. “Neabejoju, kad ES sugebėjimai priimti išmintingus ir greitus sprendimus turės lemiamos reikšmės mūsų piliečių gerovei”, - sakė R. Paksas.

Kitas, prezidento įsitikinimu, ateities iššūkis Europos Sąjungai - rasti tinkamą balansą tarp demokratiškumo, valstybių narių lygybės ir efektyvumo išsiplėtusioje ES.

“Lietuvai svarbu, kad naujojoje Konstitucinėje sutartyje visoms valstybėms narėms būtų įtvirtintos lygios teisės ir

galimybės. Tik taip rasime tinkamą balansą tarp didesnių ir mažesnių, turtingesnių ir naujųjų narių”, - pažymėjo Lietuvos vadovas. Savo kalboje jis taip pat akcentavo ES santykių su kaimynais reikšmę. Pasak R. Pakso, Lietuva, kurios siena sudarys vieną penktadalį visos naujosios ES rytinės sienos, yra suinterasuota dalyvauti Sąjungos ir naujųjų kaimynių santykių plėtroje.

Kongrese taip pat dalyvavo Europos Komisijos narys, atsakingas už ES plėtrą Guenter Verheugen, ES Konvento pirmininkas Valery Giscard d’Estaing, Liuksemburgo Ministras pirmininkas Jean-Claude Junker ir kiti žymūs politikos veikėjai.

P. GRAŽULIS NORI IŠSAMESNIO TYRIMO. Lietuvos Seimo narys Petras Gražulis kreipėsi į Generalinę prokuratūrą ir Seimo laikinąją tyrimo komisiją, prašydamas ištirti, ar Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius Mečys Laurinkus, siekdamas išlikti savo poste, tiesiogiai ar netiesiogiai, t. y. per Prezidento aplinką, nešantažavo Lietuvos prezidento R. Pakso.

Parlamentarą stebina, kad VSD pažymos ir telefoninių pokalbių įrašų paskelbimas sutapo su VSD generalinio direktoriaus M. Laurinkaus atstatydinimu iš užimamų pareigų. Telefoniniai pokalbiai, anot P. Gražulio, vyko ir įrašai padaryti š. m. kovo mėnesį, o viešai paskelbti tik paskutinėmis spalio dienomis. Jis prašo išsiaiškinti ir atsakyti į klausimą, kodėl M. Laurinkus pateikė pažymą ir atskleidė telefoninių pokalbių įrašus tik su prez. R. Pakso rinkiminės kampanijos rėmėjais, o nepateikė pažymos ar pokalbių įrašų su kitų kandidatų rėmėjais? “Gal tokie įrašai iš viso nebuvo daromi? Jeigu nebuvo, tai kodėl apie kitus kandidatus nebuvo renkama informacija?”, - klausia jis. P. Gražulis prašo ištirti ir viešai paskelbti visų kandidatų į prezidentus finansinius rėmėjus, jų pinigų kilmę bei išslaptinti jų telefoninius pokalbius.

Eltos inf.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Angeles šiaurinių priemiesčių. Naujai išrinktas Kalifornijos gubernatorius, nors pats nepatekęs į gaisrų rajoną, nuvyko į Vašingtoną ir padėkojo prezidentui Bush, kad tas paskelbė gaisrų apimtą plotą pavojaus zona, kad vyriausybė pažadėjo Kalifornijai įvairių paramą: pascolas, mokesčių sumažinimą, kurią federalinė vyriausybė parūpins gyventojams ir verslo įmonėms Los Angeles, San Bernardino, San Diego ir Ventura rajonuose.

— Keliais sakiniais —

• **Lietuvos Seimas** patvirtino Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių protokolo 130-tą straipsnį, kuris visiškai panaikina mirties bausmę, net ir karo atveju. Įstatymas galioja nuo spalio 16 d.

• **Zimbabve** turi ekonominių sunkumų. Tarp diktatoriaus prezidento Mugabe valdomų 12 milijonų gyventojų, net 70% yra bedarbiai. Žemės ūkio reformos panaikino komerciją, daug baltų ūkininkų prarado savo turėtus žemės plotus.

• **Komunistinės Kinijos** Politbiuro narys, žinomas kaip “Nr.2” partijos vadovybėje, tris dienas viešėjo Šiaurinėje Korėjoje. Draugas Wu Bang-Gun tarėsi su Šiaurinės Korėjos vadu. Kinija nenorinti, kad korėjiečiai turėtų atominį ginklą.

• **Palestinos** prezidentas Arafat paprašė Ahmed Qureia pasiimti ne tik palestiniečių ministro pirmininko, bet ir vidaus reikalų ministro pareigas. Manoma, kad Izraelio savivaldybių rinkimuose nukentėjo daug Likud partijos kandidatų, nes daugiau balsų gavo Darbo partijos kandidatai. Premjeras Sharon net pareiškė, kad jis norėtų pradėti derybas su nauju palestiniečių ministrų kabinetu.

• **Šiaurinėje Airijoje** lapkričio 26 d. įvyks savivaldybių rinkimai, kurie, kaip spėlioja Airijos spauda, dar daugiau išryškins nesutarimus tarp katalikų partijų ir fanatiškų “tikrųjų respublikos armijos” rėmėjų. Britanijos premjeras Blair ragino politinius priešus rasti bendrą kalbą ir sudaryti visų partijų koaliciją. Vienybės iekoti yra pakviestas atsargos generolas, kanadietis, kuris prižiūrės unijistų nusiginklavimą. Gen. John Chastelain jau kviečia taikos derybas ir apgailestauja, kad “respublikonai” yra suskilę į “tikruosius” katalikų kovotojus ir į slaptus ginklų prižiūrėtojus.

• **Rusijos** prez. Putin patvirtino žinią, kad jis įsakė suminti vieną turtingiausių Rusijos naftos bendrovės Yukos savininką Michail Chodorkovskį ir kelis jo bendrininkus. Rusijos vyriausybė bando naudotis laisvos rinkos principais ir

taisyklėmis, tačiau suimtieji vengė mokėti pelno mokesčius, klastojo verslo dokumentus.

• **Indijos** vyriausybė paskelbė savo pageidavimą, kad tarp Indijos ir Pakistano būtų šilti kultūriniai santykiai, pamirštant praeities nesutarimus dėl Kašmyro. Būtų labai pageidautina, jei abiejų šalių kriketo komandos galėtų kartu žaisti populiarią žaidimą, kad būtų organizuotos kultūrinės diskusijos ir žmonės galėtų lankyti vieni kitus. Tas užgydytų senas žaizdas, pasakė Indijos užsienio reikalų ministras Yashwant Sinha.

• **Šveicarijoje** balsavimuose daugiausia balsų laimėjo dešinio sparno Liaudies partija. Bandoma sudaryti naują keturių partijų koaliciją.

• **Prancūzijos, Vokietijos ir Britanijos** užsienio reikalų ministrai aplankė Iraną ir įtikino vyriausybę pasirašyti dokumentą, kuriuo žadama negaminti atominų bombų, negrynti urano ir įsileisti specialistus inspektorius, kurie tikrintų ar Iranas laikosi savo pažadų.

• **Pasaulio** sveikatos organizacija paskelbė, kad Afrikoje teks skiepyti apie 15 milijonų vaikų nuo Polio ligos.

• **Švedijos** premjeras Goran Persson pasirinko dar vieną moterį Laila Freivalds būti užsienio reikalų ministre vietoj nužudytos Anna Lindh.

Nors Rusijos Valstybės Dūmos pirmininkas G. Selezniovas Lietuvoje buvo svečias, bet jam teko nuolatos aiškintis, o ypač dėl Jukos akcijų ryšium su „Mažeikių nafta“. Lietuvos prez. R. Paksas turėjo jam daug klausimų.

Eltos nuotr.

NUOGĄSTAVIMAI DĖL VALSTYBĖS SAUGUMO NEIŠSKLAIDYTI

Vilnius, lapkričio 6 d. (ELTA). Iš specialiųjų tarnybų atstovų gauta informacija nepaneigia Seimo komisijos tiriamų galimų grėsmių Lietuvos saugumui. Tai, pasibaigus specialiosios komisijos posėdžiui, pareiškė jos pirmininkas Aloyzas Sakalas.

Pasak jo, į komisijos posėdį šįkart kvieisti specialiųjų tarnybų vadovai įpareigoti pateikti atsakymus į komisijai rūpimus klausimus iki lapkričio 10 dienos. Jei liks neaiškumų, jie bus vėl kviečiami atvykti.

Specialiųjų tarnybų vadovų turima informacija kartu su papildoma medžiaga komisijai turės būti pateikta oficialiai - su parašais. Anot A. Sakalo, nepakanka teikti informaciją

tik žodžiu, nes kiekvienas komisijos narys supranta ją savaip.

Tarp kitų kviestų pareigūnų komisijos posėdyje dalyvavo 2-ojo departamento prie Krašto apsaugos ministerijos vadovas Gintaras Bagdonas. A. Sakalo žodžiais, „jis irgi atlieka operatyvinę veiklą - domisi su karine pramone susijusiomis firmomis“. Komisijai ypač rūpi G. Bagdono tiriamą informaciją apie „Aviabaltiką“. Šios bendrovės vadovas - prieštarai vertinamas R. Pakso rinkimų kampanijos rėmėjas Jurijus Borisovas.

Kaip teigė A. Sakalas, posėdyje komisija nagrinėjo klausimus, kurie įtraukti į vadinamuosius „Prezidento“ ir

Valstybės saugumo departamento (VSD) pažymoje minimų „kitų asmenų“ klausimų blokus.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas generolas Algimantas Songaila į komisijos posėdį neatvyko.

Konkretūs komisijos darbo rezultatai, anot jos pirmininko, turėtų aiškėti antroje mėnesio pusėje. Dabar tik renkama informacija, kurios pagrindu bus apklausti VSD pažymoje minimi asmenys. Komisija kviečia į posėdį VS departamento atstovus. Tada, pasak A. Sakalo, bus išsamiai nagrinėjama VSD pateikta pažyma. Jo žodžiais, VSD atstovai bus nuodugnai klausinėjami, „kuo jie grindžia savo teiginius“.

PREZIDENTAS KATEGORIŠKAI NEIGIA ĮTARIMUS

Berlynas, lapkričio 7 d. (ELTA). Su darbo vizitu Vokietijoje viešintis Lietuvos prez. Rolandas Paksas kategoriškai paneigė bet kokius įtarinėjimus, esą Prezidentūra perdavė žiniasklaidai ir išviešino Valstybės saugumo departamento parengtą pažymą.

Pažyma „Dėl neigiamų tendencijų, keliančių grėsmę valstybės saugumui“ buvo išspausdinta lapkričio 1 dieną.

Prezidentūros spaudos tarnybos pranešime atkreipiamas dėmesys, kad ketvirtadienį, spalio 30 dieną, žiniasklaidos priemonėse jau buvo remiamasi VSD parengta pažyma, nors šis dokumentas dar net nebuvo įteiktas Lietuvos Respublikos Prezidentui Rolandui Paksui.

Šią savaitę pasigirdo kai kurių politikų viešų svarstymų, esą VSD pažymos paskelbimas buvęs naudingas Prezidento komandai. Prezidento R. Pakso nuomone, šios interpretacijos dar labiau didina įtampą visuomenėje.

VSD atlieka ikiteisminį tyrimą ir ieško pareigūno, pažeidusio Valstybės paslapčių įstatymą, išviešinusio slap-
tą VSD pažymą.

AR KONSTITUCINIS TEISMAS NAGRINĖS ABEJONES DĖL J.BORISOVO PILIETYBĖS

Vilnius, lapkričio 7 d. (ELTA). Konstitucinis Teismas penktadienį gavo Seimo nutarimą, kuriuo prašoma ištirti, ar prezidento Rolando Pakso dekretas dėl Lietuvos pilietybės suteikimo išimties tvarka Rusijos piliečiui Jurijui Borisovui neprieštarauja Konstitucijai ir Pilietybės įstatymui.

Pagal Konstitucinio Teismo įstatymą, gavęs Seimo nutarimą, Konstitucinis Teismas privalo per tris dienas atlikti išankstinį medžiagos tyrimą ir priimti sprendimą, ar

priimti nagrinėti prašymą, informavo Konstitucinio Teismo atstovė spaudai.

Priėmus sprendimą priimti nagrinėti prašymą Konstituciniame Teisme, Konstitucinio Teismo pirmininkas apie tai oficialiai paskelbia „Valstybės žiniuose“ ir nuo šio pranešimo paskelbimo dienos sustabdomas ginčijamo teisės akto galiojimas. Per vienuolika Konstitucinio Teismo veiklos metų tai tik trečiasis kartas, kai ne Seimo narių grupė, o visas Seimas savo nutarimu kreipiasi į Konstitucinį Teismą ir pirmasis - kai Seimas prašo ištirti, ar Prezidento dekretas neprieštarauja Konstitucijai.

Lapkričio 7 d. tokių kreipimųsi parėmę parlamentarai suabejojo, ar Prezidentūra disponavo pakankamais nuopelnais, kuriais vadovaujantis J. Borisovui buvo suteikta Lietuvos pilietybė.

UNESCO EKSPERTAI: REIKIA PARENGTI TELKINIO D-6 ĮVERTINIMĄ

Vilnius, lapkričio 6 d. (ELTA). Rusija neturėtų pradėti išgauti naftos Baltijos jūroje, telkinyje D-6, kol kartu su Lietuva neįvertinta šio objekto poveikio aplinkai bei jo eksploatavimo rizika, neparengtas dvišalis avarijų likvidavimo planas ir nesukurta stebėjimo sistema.

Tokią UNESCO Pasaulio paveldo centro rekomendaciją šio centro ekspertai pateikė Lietuvos ir Rusijos specialistams, susitikusiems Rusijai priklausančioje Kuršių nerijos dalyje, aptarti, ar planuojami naftos gavybos darbai telkinyje D-6 atitinka UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo konvencijos reikalavimus bei Pasaulio paveldo komiteto sprendimus.

Vilniuje UNESCO Pasaulio paveldo centro ekspertas Bernd von Droste-Hulshoff žurnalistams trumpai pristatė kelionės į Kuršių neriją rezultatus. Jis minėjo, kad UNESCO Pasaulio paveldo centro ekspertams nepavyko pamatyti telkinio D-6. Pasak eksperto, Karaliaučiaus srities atstovai siūlė aplankyti naftos gavybos platformą, „bet, regis, reikalai stringa federaliniu lygiu“.

UNESCO Pasaulio paveldo centro ekspertas teigė, jog kol kas UNESCO neturi jokių dokumentų apie būsimą telkinio D-6 eksploatavimą. Ši organizacija pati nedarys tokio įvertinimo, dėl to Rusija ir Lietuva galėtų kreiptis į Jungtinių Tautų organizaciją UNEP. Pasak UNESCO atstovo, UNESCO Pasaulio paveldo komitetas kitais metais posėdžiaus Kinijoje ir turėtų aptarti Kuršių nerijos ir arti jos numatomo eksploatuoti telkinio D-6 temą. „Norime būti tikri, jog bus parengtos priemonės tinkamai apsaugoti Pasaulio paveldo objektą (Kuršių neriją - *ELTA*)“, - sakė B. von Droste-Hulshoff.

Pasak jo, Rusija siūlo Lietuvai tą klausimą svarstyti dviejų šalių susitikime gruodžio mėnesį. Lietuva kviečia tą susitikimą surengti Vilniuje.

Rusijos naftos kompanijos „LUKoil“ antrinė bendrovė „LUKoil-Kaliningradmorneft“ naftos telkinį „D-6“ ketina pradėti eksploatuoti jau kitų metų balandį.

Telkinys yra už 7 km nuo Lietuvos teritorinių vandenų bei 22 kilometrų nuo Kuršių nerijos, įtrauktos į UNESCO Pasaulio gamtos ir kultūros paveldo sąrašą.

KONSERVATORIAI KETINA PARAGINTI R. PAKSĄ PASITRAUKTI IŠ LIETUVOS PREZIDENTO PAREIGŲ

Vilnius, lapkričio 7 d. (ELTA). Šeštadienį vyksiančiame neeiliniame savo suvažiavime Tėvynės sąjunga ketina paraginti Lietuvos prezidentą R. Paksą pasitraukti iš šalies vadovo pareigų.

Šios partijos vadovas Seimo narys Andrius Kubilius, komentuodamas *Eltai* suvažiavime numatomą priimti pareiškimą, sakė, kad R. Paksas nebeturi moralinės teisės toliau eiti savo pareigų. „Negarbingas siekimas bet kokia kaina pasilikti Prezidento poste netekus moralinio autoriteto reikš tik tai, kad Prezidento šeimininkai neleidžia jam elgtis vyriškai ir padoriai“, - pažymėjo A. Kubilius. Jo nuomone, Lietuva pateko į sunkią krizę pirmiausia dėl pastaraisiais metais įsivyravusios neatsakingos politikos, kuriai pasidavė ne viena staiga išpopuliarėjusi partija.

„Atsakomybė Tėvynei ir rinkėjams buvo pakeista viešųjų ryšių akcijomis, populizmu ir lengvabūdišku išpareigojimu nešvariems pinigams ar nusikalstamoms struktūroms“, - sakė A. Kubilius. Jo teigimu, šiandien „visa Lietuva moka didelę kainą už R. Pakso beatodairišką veržimąsi prie valdžios bet kokia kaina“. Tėvynės sąjunga ketina pakviesti grįžti prie tikrosios politikos, kuri būtų paremta aiškiomis tikromis vertybėmis, ideologinėmis nuostatomis ir ilgalaikėmis Lietuvos sėkmės programomis.

„Iš šios Prezidento nesėkmės turime išieiti išmintingesni ir geriau suprantantys, kaip pavojinga tikrąją politiką iškeisti į gražiai atrodančius pigius reklamos blizgučius“, - teigė A. Kubilius, cituodamas šeštadienį numatomą priimti pareiškimo projektą „Dėl dešiniųjų vienybės vardan tikrosios politikos“.

Šeštadienį vyksiančiame suvažiavime prie Tėvynės sąjungos ketina prisijungti Dešiniųjų sąjunga. Jos pirmininkas Vidmantas Žiemelis Eltai sakė, kad ši partija vienija apie tūkstantį narių.

Dešiniųjų sąjunga įsteigta prieš metus susijungus 4 dešinėsios pakraipos politinėms jėgoms - Tėvynės liaudies, Lietuvos demokratų, Nepriklausomybės partijoms ir Lietuvos laisvės lygai.

„Džiaugiamės, kad į konservatorišką šeimą įsijungia visa Dešiniųjų sąjunga, o kiek anksčiau - ir dalis modernių krikščionių demokratų. Džiaugiamės, kad sėkmingai vyksta pasirengimas santalkai su Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga“, - vertindamas būsimas jungtuves, pažymėjo A. Kubilius.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Dr. Rimgaudas ir Joan Nemickai, inž. Eugenijus ir Danguolė Bartkai Vilniaus mero Artūro Zuoko pagerbime, kuriam Balzeko lietuvių kultūros muziejus suteikė “Metų žmogaus” vardą.

Laimos Jurkūnienės nuotr.

MAHATHIR ATSISTATYDINO!

Aleksas Vitkus

O kas jis toks? - paklaus ne vienas skaitytojas. Nežinojau jo nei aš, kol prieš dvi savaites neišgirdau plačiai po pasaulį pasklidusią žinią apie jo kalbą, kurioje jis pasakė tai, ko daug kas Amerikoje, kuri dar neseniai buvo laisva šalis, o dabar yra jau suvaržyta liberalų “politically incorrect” filosofijos, nedrįsta pasakyti, nors sutiktų su jo mintimis. Ar atsimenate, koks triukšmas kilo, kai šių metų pavasarį Kongreso atstovas James Moran neatsargiai pareiškė, kad “žydų vadovai mustumia į karą prieš Iraką”?

Mahathir - drąsus žmogus, nebijo pasakyti ką galvoja, tai gal būtų ne pro šalį ta proga susipažinti ir su jo kraštu. Pietryčių Azijos toli į pietus link Singapūro nusitęsusio pusiasalio žymi dalis yra palyginamai neseniai (1963) susikūrusi valstybė, ploto atžvilgiu maždaug New Mexico valstijos dydžio, vadinama Malaizija (angl. Malaysia). Tą pusiasalį galutinai užvaldė Anglija 1867 metais, beveik visą šimtmetį išnaudama jo gamtos turtus, ypač gumos medį. Po II-ojo pasaulio

nio karo, pasaulyje baigiantis kolonializmo erai, 1957 metais, po žiaurių kovų prieš komunistus (ir kur jų nebuvo!) susikūrė ir Malajos valstybė. Jai susijungus su Singapūru ir Sabah bei Sarawak provincijomis Borneo saloje, 1963 metais kraštas pasivadino Malaysia. Prieš mėnesį ten buvo iškilmingai švęstas 40 metų valstybės sukūrimas.

Dauguma krašto gyventojų yra Islamo tikėjimo malajiečiai, su nemažomis kiniečių ir indų (Tamil ir Hindi) mažumomis. Kad išvengtų įtampos

tarp malajiečių ir kinų, 1965 metais nuo Malaizijos atsiskyrė Singapūro teritorija su 3 milijonais gyventojų, kurioje buvo aiški kiniečių dauguma. Singapūro kiniečiai labai pakėlė savo krašto ekonominį lygį, panašiai kaip ir kita nekomunistinė kiniečių valstybė - Taivanas. Abi valstybės šiandien pasaulyje žinomos kaip nemažos ekonominės gyvybės. Neperdaug nuo jų atsiliko ir Malaizija. Krašto sostine buvo milijoninis miestas Kuala Lumpur, besididžiuojantis savo pasaulyje aukščiausiais dangoraižiais vadinamais “Petronas Towers”. Neseniai vyriausybė perkėlė sostinę į Putrajaya, kur ir vyko ši triukšmą sukėlusi konferencija.

Trumpai susipažinę su Malaizija, grįžkime prie Mahathir. 20 milijonų turintis kraštas yra tvarkomas parlamentinės demokratijos forma. Vyriausybės vadovas yra tas Mahathir, ministras pirmininkas (Datuk Seri Mahathir bin Mohammed), tą poziciją turėjęs jau nuo 1981 metų. Kaip jis pasaulinėje, o ypač Amerikos, žiniasklaidoje įgijo tokią prastą reputaciją? *Chicago Tribune* savo vedamajame jį net pavadino antisemitiniu Izraelio šmeižiku.

Spalio 16 dieną Malaizijoje vykusioje Islamo kraštų konferencijoje Mahathir pasakė kalbą, kurios pagrindinė mintis

buvo ta, kad “Europiečiai iš 12 milijonų nužudė 6 milijonus žydų, tačiau šiandien žydai vėl valdo pasaulį per įgaliotinį (Ameriką?). O mes musulmonai iki šiol vis dar nemokėjome kaip į tai tinkamai atsakyti. Už žydus kovoja ir žūna kiti”. Konferencijoje dalyvavo, tarp kitų, ir Afganistano prezidentas Hamid Karzai, Jordano karalius Abdullah II, Sirijos prezidentas Bashar Assad, Maroko karalius Mohammed VI, Pakistano prezidentas Pervez Musharraf, Indonezijos prezidentas Megawati Sukarnoputri ir Rusijos prezidentas Vladimir Putin.

Chicago Tribune vedamasis primena, kaip po rugsėjo 11 dienos įvykių amerikiečiai dėl to teroro pradėjo neteisingai kaltinti visus musulmonus, ir kaip musulmonai buvo ir yra tuo pasipiktinę, ir stebisi, kad dabar panašiai elgiasi ignorantai, neapykantos pilni musulmonų kraštų vadovai, kaltindami žydus pasaulio valdymu. “Manytum, kad konferencijos dalyviai tokią Mahathir kalbą griežtai pasmerktų”, - toliau dėsto vedamojo rašytojai - “bet ne, jie visi sustoję jam entuziastingai plojo!” Deja, reikia pripažinti, kad šiandien dauguma musulmonų, net ir Amerikos sąjungininkų, mano,

(Nukelta į 6 p.)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

XXVII

Jame rašyta: “[...] Kai kurie pastarųjų dienų įvykiai mūsų mieste kelia susirūpinimą. Štai, sakysime, vadinamoji Lietuvos Laisvės Lyga pareiškė rugsėjo 28 d. Gedimino aikštėje rengianti mitingą. Lyga žinoma savo antitarybiniais pareiškimais ir veiksmais. Tad ir renginio tikslas buvo aiškus: 1939 m. sutarčių pretekstu pabandyti supriešinti Lietuvos ir SSRS interesus, šmeižti Komunistų partijos politiką, kurstyti tautinę nesantaiką. Todėl Lenino rajono vykdomasis komitetas ir priėmė sprendimą uždrausti mitingą. Tačiau provokatoriai nenurimo, mitingą vis tiek organizavo. To vakaro rimtis mieste buvo sutrikdyta. Viešosios tvarkos apsaugos darbuotojai, reikalavę laikytis įstatymo, buvo ižeidinėjami, apmėtyti akmenimis, buteliais. Pareigūnai buvo priversti prieš išsišokėlius panaudoti jėgą, kai kuriuos sulaikyti. Tai nemalonūs faktai, dėl jų skauda širdį kiekvienam, kam brangi Vilniaus savivalda, gera nuotaika. Bet visi turime įsisąmoninti: įstatymas yra

įstatymas ir jį vykdyti privalu. Provokaciniam renginiui turėjo būti užkirstas kelias. Tai ir buvo padaryta. [...] Deja, mieste toliau vyksta nesankcionuoti mitingai. Tuo pretekstu, kad viešosios tvarkos apsaugos organai neleido įvykiams rutuliuotis pagal LLL scenarijų [...], Gedimino aikštėje vėl buriasi žmonės, vėl sakomos kalbos [...] Miesto vykdomasis komitetas kviečia visus vilniečius, miesto deputatus, komunistus, komjaunuolius ir nepartinius, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio narius aktyviai prisidėti, kad mieste vyrautų rimtis, susiklausymas. Nuo mūsų visų priklauso Vilniaus jaukumas, nuotaika, garbė.”

Šis niekieno nepasirašytas Vilniaus vykdomojo komiteto pareiškimas tarsi patvirtino prieš tai, spalio 1 d., “Tiesoje” paskelbto interviu su LSSR vidaus reikalų ministro pirmuoju pavaduotoju M.Miškoniū mintis. Jis laikraščio korespondentui sakė: “[...] mes buvom gavę nemažai signalų, kad mitingas vis dėlto įvyks. Buvo net gąsdinimų. [...] Turė-

jome taip pat signalų, kad vienas asmuo Gedimino bokšte nori pakeisti net vėliavą. Jei tam kelią užkirsianti milicija, jis panaudosiąs ginklą. Dar prieš 18 val. milicijos darbuotojai per megafonus kreipėsi į LLL narį A.Terlecką, kitus narius, kad išsiskirstytų. [...] Nežiūrint mūsų pastangų, mitingas vis dėlto prasidėjo. [...] Mes nenorėjome naudoti jėgos. [...] Nesakau, kad visas atlikta operatyviai, be skausmo, su baltomis pirštinėmis, bet mes neturėjome teisės leisti įsigalėti anarchijai, laužyti įstatymus. [...] Už chuliganiškus veiksmus sulaikyti 25 žmonės. Išsiaiškinus, vienas jų tuoj pat buvo paleistas. Keli piliečiai patraukti baudžiamojon atsakomybėn. [...]

Po to mitingo vieni žmonės nuėjo prie Aušros vartų, kiti patraukė Lenino prospektu, kitomis gatvėmis, dėl to sutriko transporto judėjimas. Apie 20 val. Gedimino aikštėje prasidėjo naujas mitingas. Oratorių buvo daug, minia įsiaudrino. Vieni siūlė eiti pakeisti Gedimino bokšto vėliavos, kiti ragino palaukti spalio 29-osios,

Lietuvos Respublikos herbo iškabinimas Aukščiausiojoje Taryboje. 1990.03.11.

treči reikalavo: “Dabar arba niekada!” Milicijos darbuotojai nesikišo. [...] Supraskite teisingai: minios niekas nevaldė, buvo tamsu ir net maža kibirkštėlė galėjo baigtis sunkiomis pasekmėmis.

Pasibaigus mitingui, liko žmonių grupelė, pasiryžusių

badauti nežinia dėl ko. Toks jų elgesys buvo įvertintas kaip demonstracija, todėl jie buvo išvežti iš aikštės. Atrodo, kad tuo incidentas ir pasibaigė. Tačiau kitą dieną, t.y. rugsėjo 29 d., 13 val., Gedimino aikštėje vyko naujas mitingas.

(Bus daugiau)

Kasselio gimnazijos mokinių suvažiavimo, įvykusio rugsėjo 20 dieną Ciceroje, dalyvių dalis.
J.Lintako nuotr.

“THE NEW YORK TIMES” APIE LIETUVĄ

Šiais laikais Lietuvos vardas ne taip dažnai nuskamba Amerikos didžiosios spaudos puslapiuose. Su ilgesiu tenka prisiminti Lietuvos laisvėjimo periodą bei pirmuosius naujai atkurtos Nepriklausomybės metus, kai rašiniai apie mūsų tėvynę tilpdavo neretai pirmuosiuose JAV dienraščių puslapiuose.

Tad maloniai teko nustebti *The New York Times* dienraščio sekmadieniniame rugsėjo 14 d. priede - “The Sophisticated Traveler” (jis pristatytas kaip to dienraščio žurnalo antroji dalis) tilpusiu rašiniu apie Pabaltijo valstybes.

Rašinio autorius - dienraščio ekzekutyvinis redaktorius Bill Keller savo straipsnyje daugiausia vietos paskiria Lietuvai. Tai ženklina ne tik jo aprašymais, bet ir kartu keliavusio fotografo Christopher

Anderson Lietuvą liečiančios nuotraukos.

Straipsnio autorius pažymi, jog jis keliavo kartu su savo 13 m. amžiaus sūnumi Tomu ir kelionėje išbuvo 8 dienas, per tą laiką įveikęs 1,200 mylių atstumą. Iš Helsinkio jie atskrido lėktuvu į Vilnių ir čia “Avis” agentūroje išsinuomavę automobilį pirmiausiai supažino su Lietuva.

Kaip galima suprasti, Bill Keller daugiausia laiko praleido Vilniuje, bet taip pat buvo nuvykęs ir į provinciją, nes aprašo Trakus, Kryžių kalną prie Šiaulių, “Stalino pasaulį” prie Druskininkų ir kt.

Šalia kitų dalykų, jis pabrėžia 1991-jų metų įvykius Vilniuje prie Televizijos bokšto (juos jam buvo proga stebėti), kai 13 lietuvių žuvo nuo rusų kulkų arba buvo sutraiškyti jų tankų ir tas bokštas tapo Pabal-

tijo valstybių Alamu. Ir šios viešnagės metu jis lankėsi šiame televizijos bokšte, kuriame vyksta paroda pavadinta “Visa Lietuva liūdi ir verkia žuvusiųjų”. Jis jo viršuje išgėrė “coke” ir nusipirko atminimui skirtus marškinėlius.

Žurnalistas išskirtinai paminė Ritą Dapkus, - Amerikos lietuvi, nuvykusią padėti Lietuvai Nepriklausomybės sąjūdžiui įsiliepsnojus. Ši dabartinė verslininkė, restoranų savininkė, yra pristatoma ir kaip Vilniaus miesto tarybos narė.

Bendrai imant, šis rašinys tikslus ir labai draugiškas lietuviams. Reikia pažymėti, kad Bill Keller yra buvęs *NYT* korespondentas Maskvoje, kai Lietuvoje vyko lemtingi įvykiai. Tokiu būdu jau tais metais jam iš Maskvos dažnai buvo reikalas atvažiuoti Lietuvon.

Edvardas Šulaitis

LIETUVOS APDOVANOJIMAS J. MEKUI

Minint pasaulinio garso avangardinio kino pradininko Jono Meko kūrybos 50-metį, lietuvių filmų kūrėjui Lietuvos generalinis konsulas Niujorke Mindaugas Butkus įteikė valstybinį apdovanojimą - ordino “Už nuopelnus Lietuvai” Didįjį Kryžį.

Šia proga priėmimą J. Meko įsteigto “Anthology Film Archives” patalpose surengė Lietuvos generalinis konsulatas Niujorke. Sveikindamas lietuvių menininką, M. Butkus pažymėjo, kad Lietuva didžiuojasi J. Meku, kuris, daugiau kaip prieš pusę amžiaus tapęs niujorkiečiu, niekada nepamiršo, jog yra Lietuvos sūnus.

Dėkodamas už apdovanojimą J.Mekas teigė, kad jam lemta būti padalintam tarp dviejų tautų, dviejų kalbų ir kultūrų - dviejų pasaulių. Jis paskyrė savo gyvenimą avangardinio kino puoselėjimui, kaip priešpriešai komercinei Holivudo produkcijai. J. Mekas pasidžiaugė, kad jo bendraminčių bei pasekėjų yra ir Amerikoje, ir Lietuvoje, bei užsiminė ketinąs ir toliau tęsti savo veiklą.

“Anthology Film Archives” patalpose, kur yra J. Meko būstinė, buvo surengta menininko kūrybos kelių žyminių plakatų paroda. Po oficialiosios renginio dalies J. Mekas improvizavo įvairiais muzikos instrumentais kartu su savo bendraminčiais bei renginio dalyviais, buvo rodomi ankstyvieji J. Meko filmai.

Jau keletą metų Lietuvoje planuojama steigti J. Meko kino centrą. Nepavykus šį projektą realizuoti Klaipėdoje, centras turėtų įsikurti Trakuose, senajame kino teatro pastate. Per šias Kūčias 81 m. gimtadienį švęsiantis menininkas savo vardo centrui ketina padovanoti apie 300 valandų garsiojo kino archyvo filmų kopijų.

Žurn. Edvardas Šulaitis neseniai atšventė savo 75-įjį gimtadienį (plačiau buvo rašyta *Dirvos* 40-oje laidoje).

MAHATHIR
ATSISTATYDINO!
(Atkelta iš 5 p.)

kad Amerikos karas prieš terorizmą yra karas prieš Islamą. Vedamasis baigiasi su perspėjimu Islamo pasauliui: “Jūsų politika yra atsakinga už sukūrimą tų problemų, nes jūsų tarpe auginami tie ekstremistai, fanatikai ir demokratijos priešai”.

Malaizijos politika jau seniai žinoma kaip nusistačiusi prieš Izraelį ir jo palestiniečių žemių okupaciją. Kritikuoja ji ir Amerikos Vidurinių Vakarų politiką, o taip pat ir Irako karą, ir Vašingtono glaudų su Izraeliu bendradarbiavimą. Mahathir toliau taip tęsė: “Mes (musulmonai) dėl Palestinos kovojoje jau daugiau kaip pusę amžiaus. Ir ką pasiekėme? Nieko gero. Mes dabar net blogesnėje padėtyje, negu buvome, nes neturėjome plano ar strategijos, kuri mums garantuotų galutinę pergalę”.

Reikia prisiminti, kad gana demokratinė Malaizija turi

nemažai gyventojų, kurie nėra musulmonai, ir kad vyriausybė neverčia savo gyventojų laikytis griežtų Islamo religijos dėsnių. Mahathir, kuris per savo 22 krašto valdymo metus sugebėjo krašto ekonomiją pakelti pasaulyje į 17-ą vietą, neslėpė savo įsitikinimo, kad “žydai išrado socializmą, komunizmą, žmogaus teises ir demokratiją, kad išvengtų persekiojimų, ir kad perimtų galingiausių pasaulio valstybių valdymą”.

Kad Mahathir nebuvo koks nors revoliucionierius ar ekstremistas, rodo faktas, kad jis mokėjo sutaikyti malajiečius su kitomis krašto mažumomis. Jis įvedė kraštą, kuris anksčiau rėmėsi tik savo gumos medžiais, palmių aliejumi ir alavo metalo gamtos turtais, į plačią tarptautinę prekybą. Ten dabar gaminami ir eksportuojami visame pasaulyje žinomi Dell kompiuteriai ir Intel mikroprocesoriai. 2001 metų ekonomikos srities Nobelio premijos laureatas, Columbia universi-

teto profesorius Joseph Stiglitz, taip giria Mahathir ekonominę politiką: “Jis sugebėjo tiek sėkmingai pritraukti užsienio finansavimą, kad šiandien Malaizija jau gali padėti net kitoms besivystančioms šalims”. Pagal profesorių: “Tai puikus priešingumo pavyzdys ekstremizmui”.

“Mūsų yra 1,3 milijardo, ir mūsų negali nugalėti keli milijonai žydų”, - Mohathir sakė toje prezidentų, karalių, šeikų, emirų ir kitokių, 57 Islamo kraštus atstovaujančių valdovų konferencijoje, bet jis pasisakė esąs už politinę ir ekonominę taktiką, ir prieš smurtą ar terorą. Neužmiršo jis susirinkusiems priminti, kad vienu metu arabai turėjo ir aukščiausią pasaulyje civilizaciją, kuri, jo nuomone, žlugo, o “mes likome silpni ir nevieningi, nes užuot rūpintis mokslo pažanga ir technologija, mes klaidžiojome nagrinėdami Islamo religijos dogmas”.

Dauguma klausytojų, atrodo, su juo sutiko, o Egipto užsienio reikalų ministras Ahmed

Maheer dar pareiškė: “Tai buvo puikus, geras ir tikrai įžvalgus situacijos apibūdinimas”. Mahathir pasisakymų dėl žydų jis nekomentavo. Bet jų buvo daug, ir beveik visi neigiami, pasirodę Izraelio ir Amerikos žiniasklaidose. Jeruzalėje Izraelio užsienio reikalų ministerijos atstovas Jonathan Peled tik karčiai pasakė: “Čia nieko naujo. Tokiose konferencijose visuomet galima laukti susidorojimo su Izraeliu”. Mahathir pasisakydamas, kad Islamas negali būti nugalėtas kelių milijonų žydų amerikiečių politologams atrodė kaip tam tikras tų 57 islamo kraštų gyventojų kurstymas į kovą, nors jau kitą dieną Malaizijos atstovai aiškino, kad toks komentaras buvo neteisingai supastas.

Malaizijos jaunoji karta, kartu su Mahathir, parodė, kad moderni technologija ir ekonomija nėra kokia antitezė ar priešprieša Islamui. Jo tariaimas užgavimas Izraelio buvo tik gal labiau bandymas pa-

veikti vietinius imamus ir kitokius religinius vadovus, ir juos pakaltinti dėl religinių sumetimų, ir net prietarų, nesugebant įvesti arabų pasaulį į modernią erą. Kaip aiškina Malajos universiteto ekonomijos profesorius Jomo Sundaram, Mahathir yra tokios stiprios pasaulietiškos orientacijos, kad jis būna dažnai net kaltinamas antiislamizmu. Tam atremti jis toje konferencijoje pasirinkęs antisemitizmą.

Kaip straipsnio antraštė trumpai sako, 77 metų amžiaus Mahathir atsistatydino. Nemanau, kad tokį greitą po tos, tokį triukšmą sukėlusios, kalbos, atsistatymą įtaigojo ar kaip nors paveikė Amerikos (ar žydų?) spaudimas, nes atsistatydinimo data - spalio 31 - buvo žinoma jau gerokai prieš tą konferenciją. Jo vietą dabar perims 63 metų amžiaus Abdullah Badawi, kuris yra baigęs Islamo religijos mokslus, todėl gal neturės tiek reikalo vaizduoti antisemitą, kaip turėjo Mahathir.

CLEVELAND, OH

SUSIKAUPIMO DIENA CLEVELANDE

Susikaupimas įvyks Dievo Motinos parapijos svetainėje šeštadienį, lapkričio 15 d. Kviečiame atvykti 8:45 val. ryto. Pirmą konferenciją prasideda 9:15 val. praves svečias iš Lietuvos kun. Vaidotas Labasauskas. Kun. Vaidotas jau treči metai studijuoja moralinę teologiją katalikų universitete Washingtone.

Kun. Vaidotas, būdamas 22 metų, pajuto stiprų pašaukimą tapti kunigu ir įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1997 m. jis tapo kunigu ir buvo paliktas dirbti toje pačioje seminarijoje seminaristų auklėtoju. Vyskupui atkūrus Vilkaviškio kunigų seminariją, kun. Vaidotas dirbo Marijampolėje Vilkaviškio vyskupijos seminarijoje.

Paskyrus Amerikos vyskupų konferencijai stipendiją, atvyko į Jungtines Valstijas studijuoti. Džiaugiamės kun. Vaidoto atvykimu į Ameriką ir dėkojame jam, kad dalinasi su mumis savo žiniomis ir veda mus arčiau prie Dievo. Vasaros metu klausėme kun. Vaidoto nepamirštamų pamokymų Dainavoje. Dėkojame jam, kad atvyksta pas mus į Clevelandą, nes mes suprantame, kad kun. Vaidoto laikas ribotas būnant studento suole.

Kviečiame visus Clevelando ir apylinkių jaunos ir vyresnius, seniai atvykusius iš Lietuvos ir neseniai apsigyvenusius šiame krašte. Gera mums atitrūkti nuo kasdieninių rūpesčių ir pabuvoti aplinkoje, kur mus kviečia būti gerais, atvirais, savo artimą mylinčiais žmonėmis.

Tai yra visos dienos susikaupimas, pradedant 9:15 v.r. pirmą konferenciją ir baigiant 3:00 val. po pietų šv. Mišiomis ir agape.

Bus proga atlikti susitaikymo sakramentą. Labai kviečiame visus dalyvauti. Išlaidom padengti kaina - 15 dol. Laukiame visų!

Ateities Klubas

ŠVENTINĖS PAŠTO SIUNTOS

Spalio mėn. pasibaigė laikas laiškamis ir siuntiniam siųsti į užjūrius. JAV Pašto Tarnyba praneša, kad oro paštu galima siųsti:

1) Į Afrikos, Vidurinės ir Pietų Amerikos kraštus iki š.m. gruodžio 8 d.;

2) Į kitus pasaulio kraštus - iki gruodžio 15 d. Kariams siuntas (APO, FPO): siuntiniai - iki lapkričio 13 d.; Turint vietą paštu (Space Available Mail) - iki lapkričio 28 d.; Siuntiniai oro paštu - iki gruodžio 4 d.; Pirmenybės paštu (Priority Mail) - iki gruodžio 11 d.

KONCERTAI ŠEIMOMS

Clevelando orkestras Severance Hall koncertų rūmuose rengs trijų koncertų seriją šeimoms.

2003 m. lapkričio 22 d., šeštadienį, 1:30 val. p.p. Rudens koncertas - *Stebuklinga dūdelė*, dirigentas James Gaffigan. 2004 m. vasario 22 d., sekmadienį, 3:00 val. p.p. Žiemos koncertas - *Žmogus ir jo muzika*, dirigentas Wilson

Hermanto. Ištraukos iš Beethoveno 5, 6 ir 9 simfonijų ir jo populiarioji "Mėnesienos" sonata. 2004 m. balandžio 3 d., šeštadienį, 1:30 val p.p. Pavasario koncertas - *Petras ir vilkas*, dirigentas James Gaffigan. Programoje atliekami Šostakovič, Glinkos ir kitų rusų kompozitorių kūriniai.

Vieną valandą prieš kiekvieną koncertą bus įvairios pro-

gos susipažinti su koncerto tema, rankdarbiai, įvairūs projektai, instrumentų pažinimas. Sumuštiniai, pyragaičiai ir kt. vaisės gaunamos priebutyje prieš kiekvieną koncertą. Bilietams užsakyti ir informacijai skambinti tel. 216/231-1111 arba 800/686-1141 (iš užmiesčio). Bilietai 24-45 dol., užsakant iš anksto gaunama 20% nuolaida.

JŪRŲ BAIDYKLĖS

Nuo 2003 m. rugsėjo mėn. iki 2004 m. sausio 4 d. galite aplankyti - laukines senovės marias (Savage Ancient Seas) Clevelando Gamtos Istorijos muziejuje, 1 Wade Oval Drive, University Circle, Cleveland, OH 44106-1767, tel. 216/231-4600. Parodoje rasite senovinius sutvėrimus, kai prieš 360 milijonų metų jūros buvo apsėmę Ohio kraštą. Lankymo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio 10 v.r. - 5 v.p.p., o sekmadienį nuo vidurdienio iki 5 val. p.p. Bilietai: 7 dol. suaugusiems, 5 dol. jaunuoliams 7-18 m., studentams ir senoliams, 4 dol. vaikams 3-6 m., o jaunesniems - veltui. Kartu aplankykite Shafran Planetariumą ir Arc in the Park krautuvę, kur be įvairenybių galite kartais rasti ir gintarą.

G. Juškėnas

Pirmas laimėjimas - traukimo komisijos narys Gerardas Juškėnas ištraukė M.J.Liaubienės bilieto šaknelę. Iš kairės: "Vilties" d-jos valdybos narys dr. Viktoras Stankus, traukimo komisijos narys adv. Paul Chalko, "Vilties" d-jos valdybos narys Algimantas Pautienis ir Gerardas Juškėnas.

A.V.Matulionio nuotraukos

"DIRVOS" LAIMINGIEJI

Lapkričio pirmą dieną pasibaigė *Dirvos* aukų loterija. Bilietų ištraukimui buvo pakviesti adv. Paul Chalko ir Gerardas Juškėnas, kurie ištraukė tris laimingus bilietus.

Dėkojame visiems, kurie skaitote, prenumeruojate ir remiate *Dirvą*. Sveikiname laimėjusius loterijos dovanas:

500 dol. laimėjo **M.J. Liaubienė** iš Cincinnati, Ohio,

300 dol. laimėjo **Maria Barr** iš Chicago, Illinois, ir

200 dol. laimėjo **Vincas Dovydaitis** iš Oceanside, California.

Dėkojame kaliforniečiui Vincui Dovydaičiui, kad savo laimėjimą paskyrė *Dirvos* paramai.

"Vilties" draugijos valdyba, Dirvos leidėjai.

"Vilties" draugijos valdybos narys dr. Viktoras Stankus baigia pildyti loterijos šakneles, prižiūrint traukimo komisijos nariui Gerardui Juškėnui kuris taip pat yra ilgametis *Dirvos* bendradarbis.

Prieš bilietų traukimą kavutė su pyragaičiu suteikė "Vilties" draugijos valdybos nariui Algimantui Pautieniui trumpalaikį malonumą.

Fotomenininko Algimanto Kezio darbų paroda "Lietuva - architektūriniai fragmentai" vyko lapkričio 1-2 dienomis Clevelande.

A.V. Matulionio nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS AMBASADORIUS ATSISVEIKINA SU LIETUVA

Jungtinės Karalystės užsienio reikalų ministerija oficialiai paskelbė, kad jos ambasadorius Lietuvoje Jeremy Hill paskirtas ambasadoriumi Bulgarijoje. Naujasis Didžiosios Britanijos ambasadorius Lietuvoje dar nepaskirtas.

J. Hill atvyko į Lietuvą 2001 m. lapkričio mėnesį. Lietuvoje jis dirbo dvejus metus. Didžiosios Britanijos diplomatinės tarnybos procedūros tiksliai neapibrėžia, kiek laiko ambasadorius turi dirbti vienoje šalyje.

Per praėjusius dešimt metų Didžiosios Britanijos diplomatas dirbo darbą, susijusį su Europos Sąjunga ir jos plėtra. 1994 - 1995 m. jis rūpinosi Švedijos, Austrijos ir Suomijos integravimusi į ES. Nuo 1995 m. iki 1998 m. dirbo patarėju Jungtinės Karalystės diplomatinėje atstovybėje prie Europos Sąjungos Briuselyje. Dirbdamas Londone, jis 1999 - 2001 m. taip pat rūpinosi narystės ES siekiančiomis šalimis. Jam dirbant Vilniuje, Lietuva pakviesta tapti NATO ir Europos Sąjungos nare.

V. VYKĖ-FREIBERGA PADĖKOJO LIETUVOS PREZIDENTUI

Latvijos Prezidentė Vaira Vykė-Freiberga pareiškė didžiulę padėką Prezidentui Rolandui Paksui už draugišką paramą dalyvaujant prieš referendumą vykusiuose renginiuose Latvijoje.

“Jūsų išreiškta nuomonė bei lietuvių tautos teigiama nuostata dėl narystės Europos Sąjungoje mus papildomai paragino pasverti savo apsisprendimo reikšmę ne tik nacionaliniame, bet ir regioniniame kontekste”, - sakoma Latvijos vadovės laiške.

Latvijos vadovė taip pat padėkojo Lietuvos Prezidentui už jo sveikinimą su sėkmingais referendumo dėl Latvijos narystės Europos Sąjungoje rezultatais.

TURKIJOS PARLAMENTAS VIENBALSIAI RATIFIKAVO LIETUVOS STOJIMO Į NATO PROTOKOLĄ

Vilnius, lapkričio 6 d. (ELTA). Turkijos parlamentas ratifikavo šių metų kovo mėnesį Briuselyje pasirašytą Lietuvos stojimo į NATO protokolą. Lietuvos stojimo į NATO protokolo ratifikavimui pritarė visi 201 salėje buvę parlamentarai.

Lietuvą, Latviją ir Estiją pristatęs Turkijos Parlamento NATO Parlamentinėje asamblėjoje grupės pirmininkas Vahit Erdem pažymėjo šių šalių dalyvavimo euroatlantinėse struktūrose svarbą bei vaidmenį užtikrinant tarptautinį saugumą. Tą pačią dieną vienbalsiai buvo ratifikuoti ir kitų į NATO pakviestų šalių - Slovėnijos, Slovakijos, Bulgarijos bei Rumunijos - stojimo protokolai. Ratifikavimo įstatymai įsigalios juos patvirtinus Turkijos Prezidentui ir atspausdinus oficialiame parlamento laikraštyje *Resmi gazette*.

Turkija yra dvylikta valstybė iš devyniolikos NATO narių, ratifikavusi būsimų Aljanso narių stojimo protokolus.

7 naujos narės buvo pakviestos narystei į Šiaurės Atlanto aljansą praėjusių metų lapkritį Prahoje vykusiame NATO viršūnių susitikime.

MANDAGUMO VIZITAS

Vilnius, lapkričio 6 d. (ELTA). Su pažintiniu mandagumo vizitu pas generalinį prokurorą Antaną Klimavičių lankėsi Jungtinių Amerikos Valstijų nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvoje Stephen Donald Mull. Generalinės prokuratūros atstovas spaudai Vidmantas Putelis *Elta* patikino, kad JAV diplomato apsilankymas niekaip nesusijęs su gruodį planuojamu Lietuvos Prezidento Rolando Pakso vizitu į Vašingtoną, nors anksčiau skelbta, kad JAV valdžia domisi aukščiausių Lietuvos pareigūnų skandalu, kurio vieną epizodą tiria ir Generalinė prokuratūra.

“Prokuratūra nėra ta vieta, kur aptariami vizitai”, - pabrėžė Generalinės prokuratūros atstovas spaudai.

Pasak atstovo spaudai, susitikimo metu buvo aptarti aktualūs abiejų valstybių teisėsaugos institucijų darbo ir bendradarbiavimo klausimai. Tarp jų - bendros pastangos kovojant prieš organizuotą nusikalstamumą, keitimasis operatyvinio darbo informacija, prokurorų mokymo metodika ir praktika.

A. Klimavičius palankiai įvertino ypač produktyvius ryšius su JAV teisingumo departamento pareigūnais. Jų dėka sėkmingai vykdomi teisinės pagalbos prašymai, įgyvendinamos mokymo programos. 2002 metais Lietuva iš JAV gavo 6 teisinės pagalbos prašymus, vienas iš jų buvo dėl ekstradicijos, o Lietuvos generalinė prokuratūra tokių prašymų į Jungtines Valstybes išsiuntė net 40, tarp jų trys - dėl ekstradicijos.

Kaip teigė prokuratūros atstovas, JAV ambasadorius gerai įvertino abiejų šalių teisėsaugos pareigūnų veiksmus išaiškinant tarptautinį narkotikų tinklą.

LGITIC inf.

Spalio 26 dieną dr. Rimgaudas Nemickas įteikė Vilniaus merui Artūriui Zuokui (kairėje) Balzeko lietuvių kultūros muziejaus “Metų žmogaus” apdovanojimą. Laimos Jurkūnienės nuotr.

LIETUVOS DIPLOMATIJA ŠVENČIA 85 METŲ JUBILIEJŲ

Lapkričio 7 dieną minimos Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos 85-osios metinės.

XX a. pradžioje atsikūrusi nepriklausoma Lietuva susidūrė su būtinybe kurti diplomatinę tarnybą, kuri galėtų įtvirtinti šalies valstybingumą tarptautinėje bendrijoje. Šiam tikslui pasiekti 1918 m. lapkričio 3 d. Lietuvos Valstybės Tarybos sprendimu buvo įsteigta Užsienio reikalų ministerija. Lygiai prieš 85 metus, tą pačių metų lapkričio 7 d., pirmosios laikinosios Lietuvos Vyriausybės vadovas prof. Augustinas Voldemaras pradėjo eiti ir Lietuvos užsienio reikalų ministro pareigas.

Todėl 1918 m. lapkričio 7-oji diena laikoma nepriklausomos Lietuvos valstybės diplomatinės tarnybos veiklos pradžia. Lietuvos diplomatijos sukakčiai paminėti skirtus renginius lapkričio 13-14 dienomis organizuoja Užsienio reikalų ministerija bei Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas.

Lapkričio 13 d. Užsienio reikalų ministerijoje vyks konferencija “Lietuvos diplomatijai - 85 metai”. Žymūs istorikai ir diplomatai konferencijoje aptars Lietuvos užsienio politikos istorinę retrospektyvą bei atkurtosios Lietuvos valstybės diplomatijos pasiekimus.

Lietuvos instituto patalpose bus pristatyta LR ambasadoriaus dr. Alfonso Eidinto knyga “Ambasadorius. Tarnyba savo valstybei svetur” ir diplomato Lauryno Jonušausko knyga “Likimo vedami: Lietuvos diplomatinės tarnybos egzilyje veikla 1940-1991 metais”. Lapkričio 13 d. URM bus atidaryta fotografijų paroda “Lietuvos diplomatinės tarnybos akimirkos 1918-1940 m.”

Lapkričio 14 d. VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas surengs apskritojo stalo diskusiją “Ateities Lietuva ateities Europoje: ant kokio pamato kursime valstybės užsienio politiką”.

Eltos inf.

— Krašto apsaugos ministras su oficialiu vizitu Rumunijoje

Vilnius, lapkričio 7 d. (ELTA). Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius buvo su oficialiu vizitu Rumunijoje. L.Linkevičius su Rumunijos gynybos ministru Ioanu Mircea Pascu aptarė dvišalį bendradarbiavimą karinėje srityje, pasikeitė informacija apie ginkluotųjų pajėgų reformą integruojantis į NATO, regioninį bendradarbiavimą.

Šio vizito metu buvo pasirašytas dvišalio karinio bendradarbiavimo planas 2004 metams. Jame numatoma keistis patirtimi karinio mokymo srityje, plėtoti karinių struktūrų ryšius, rengti ekspertų susitikimus. 1998 metais Lietuva ir Rumunija pasirašė susitarimą dėl bendradarbiavimo gynybos srityje. 2001 metais Lietuvos ir Rumunijos Vyriausybės pasirašė susitarimą dėl įslaptintos informacijos apsaugos. Lapkričio 8 d. ministras L.Linkevičius dalyvavo Bukarešte vykstančioje tarptautinėje konferencijoje “Euroatlantinės strategijos plėtojimas Juodosios jūros regione”.

— Lietuvos Prezidentas susitiko su Vokietijos kancleriu

Berlynas, lapkričio 7 d. (ELTA). Vokietijoje su darbo vizitu viešintis Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas Berlyne susitiko su Vokietijos federaliniu kancleriu Gerhard Schroeder. Susitikime aptarti dvišaliai Lietuvos ir Vokietijos ekonomikos klausimai, santykiai su kaimyninėmis valstybėmis, Europos Sąjungos konstitucinė sutartis. Taip pat kalbėta apie galimą Vokietijos paramą strateginiams infrastruktūriniams projektams. Tą pačią dieną Prezidentas susitiko su Berlyno valdančiuoju meru Klaus Wowereit, lietuvių bendruomene.

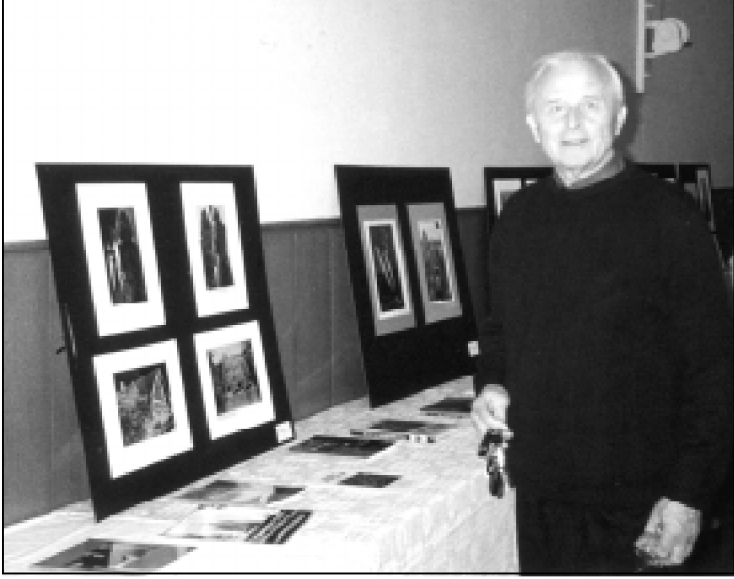
— Rusijos pilietybės klausimas

Prezidento rėmėjas buvo apdairus - J.Borisovas prieš rinkimus slėpė, kad tapo Rusijos piliečiu. R. Pakso rinkimų kampanijai vieną milijoną 200 tūkstančių litų paskyrusiam J.Borisovui Rusijos pilietybė buvo suteikta dar 2002-ųjų vasaros pradžioje. Tačiau Rusijos piliečio pasą verslininkas pasiėmė tik šių metų kovo 18 dieną, kai Lietuvos Prezidentu jau buvo tapęs R.Paksas. Manoma, kad taip ilgai J.Borisovas delsė laukdamas rinkimų rezultatų. Seimas ypač skubiai kreipėsi į Konstitucinį Teismą dėl valstybės vadovo dekreto, kuriuo R.Pakso finansiniam rėmėjui rinkimuose J.Borisovui suteikta pilietybė. Seimas nusprendė kreiptis į Konstitucinį Teismą ir išsiaiškinti, ar Prezidentas Rolandas Paksas nesulaužė vasarį tautai ir valstybei duotos priesaikos. Atsakymą į šį bei kitus su skandalingojo verslininko Juriiaus Borisovo pilietybės atgavimu susijusius klausimus tikimasi sulaukti iki metų pabaigos.

LIETUVA MENININKO AKIMIS

Vytautas Matulionis

*Fotomenininko Algimanto Kezio darbų paroda, **Lietuva - architektūriniai fragmentai**, (1983-2002), Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje, 2003.11.1-2. Parodos 55 rodiniai suskirstyti sekančiai: Pastatai, pilys ir bažnyčios; Žmonės; Kapinaitės. Trumpai apžvelgdama Algimanto Kezio nuėitą fotografijos meno kelią, parodą atidarė Violeta Žilionytė-Leger, pakviesdama patį menininką pasidalinti su susirinkusiais mintimis apie savo kūrybą, jos “paslaptis”. Menininkas, skaidrių pagalba, tai atliko ne tik labai įdomiai, bet ir sąmojingai.*

Fotomenininkas Algimantas Kezys šalia savo darbų.
A.V. Matulionio nuotraukos

Ši paroda, skirta tik Lietuvos “architektūriniais fragmentams”, kiek apriboja menininko vaizduotę, bet kartu suteikia ir daug gražių progų išryškinančių jo artimumą, jo dvasinį ryšį su gimtuoju kraštu. Tas glaudus ryšys yra ir akiavaizdas ir mielas. Atsisakydamas grynai abstrakčių kompozicijų, Algimantas Kezys šioje parodoje žiūrovui atskleidžia, bemaž visur, tikroviškesnę, eiliniam stebėtojų lengviau suprantama fotografiją, atgaivinančia gal tik miglotoje vaikystėje matytus vaizdus. Įdomiausia, kad menininkas naudojasi matomai neišsenkamu žiūros taško šaltiniu, žvelgdamas į jau daug kartų matytus daiktus neaptemusia akimi, netikėtu ar meniniai neįgudusio žiūrovo net neįsivaizduotu, nauju, atitolusiu (gerąja prasme) žvilgsniu, kartais nelengvai atspėjamu, bet menininkui ypač svarbiu, nulemiančiu pirmojo įspūdžio poveikį. Atsargiai, bet su pasitikėjimu naudodamas šviesą ir tamsą juoda-balta fotografijose, Kezys fotografuojamo įvaizdžio nuotaką tai sudramatina, tai sušvelnina, tai išryškina, pabrėždamas vieną (dažniausiai svarbiausią) jo dalį. Beieškodamas meninės/asmeninės tikrovės, Algimantas Kezys nevengia šešėlių žaismo, vienur juos derindamas, kitur supriešindamas.

Tokios, pro įžvalgų menininko vyzdį suvoktos, kartais sudramatintos, kartais suromantintos, tikrovės šioje parodoje nemaža. Nuo į geležinį voratinklį panašaus Vilniaus Universiteto lango, nuo trapių šv. Onos bažnyčios bokštų be-

sišliujančių prie “sunkios” Bernardinų bažnyčios, nuo Druskininkų Girininkijos muziejaus imantrių medžio “mezginių”, nuo miklių vijoklių glamonėjamo (o gal smaugiamo?) namo, iki storų Trakų pilies sienų ir slegiančių skliautų, iki naujoviškai kresnų Vilniaus koncertų ir sporto rūmų, iki niūrių Perkūno namų (juoda-balta ir spalvota), iki į juodas drobulės įsisupusių, šmėkliškai blyškiaveidžių mūzų (*Mūzų šventė*) - per menininko vaizduotę perkošta tikrovė žiūrovui patiekiamą jau pakeista, suasmeninta, verčianti susimąstyti ir gal persvarstyti nusistovėjusią, užkietėjusią nuomonę.

Keletas šios parodos fotografijų prašosi atskirų pastabų. Pirmoji - tai Vytauto Kašubos skulptūra *Gediminas* apie kurią jau daug rašyta ir ginčytasi. Gediminas čia atrodo kaip netikėtai pirmos šalnos sustingdytas, sustirusiais sparnais žiogas. Taip ir neaišku ar jis nuo savo pakopos diriguoja Lietuvai, ar ją laimina, ar rengiasi kardu kam smogti į nugarą, ar ruošiasi nerti į ežerėlį. Tai, žinoma, ne fotomenininko kaltė.

Antroji fotografija - *Elektrėnų šv. Marijos bažnyčios bokštai*. Net ir turint galvoje šiuolaikinius bažnytinės architektūros kraštutinumus, jie panašūs į kažkokio didmiesčio padangėn smingančius dangoraižius. Kaip bebūtų, Algimantas Kezys šią šviesos, šešelio, atspindžių ir formos mozaiką suvokė labai įdomiai, įprasmindamas ją savo pastabaus žvilgsnio aprėptose ribose.

Pumpėnų malūnas - tai statinys, atrodo, nufotografuotas gulint ant nugaros. Šis drūto baravyko pavidalo, vėjų ir dar ganų nušiuurintų plytų pastatas, pamatais tvirtai įsikibęs į žemę, atrodo nepajudinamas, vakaro šviesos pirštams švelniai glosiant jo pašiurpusią odą. Šioje fotografijoje menininkas į fotografuojamą daiktą žvelgia ypač rūpestingai. Dar daugiau. Tai yra dviguba fotografija: ant malūno sienos lanku driekiasi artojo ir jo arklio gėstančios dienos ištemptas šešėlis. Įdomus reikšmių sugretinimas - nuo arimo iki malimo. Ši simbolika nėra atsitiktinė. Ji iškalbiai byloja apie menininko vaizduotės turtingumą. Beje, šis artojo ir jo išsisėmusio “kuino” šešėlis labai primena Petro Rimšos skulptūrą *Artojas*, kurios fotografija yra P. Galaunės knygoje prancūzų kalba *L'art lithuanien (Lietuvių menas)* psl. 170, išleistoje Malmö, Švedijoje, 1934 metais.

Perkūno namų fotografijos išsiskiria dviem ypatybėmis: vienos yra juoda-balta, kitos yra “nuspaltintos” kompiuterio pagalba. Jei juoda-balta (kurios tikrumoje nėra spalvos) plotmėje įkūnytos fotografijos magina įtaigia bet bespalve drama, tai kompiuteris tą dramą neribotai praplečia. Staiga į juodžiausios nakties dangų atsirėmęs pastatas tampa vaiduoklišku, sužeri nežemiškomis spalvomis primenančiomis “juodos šviesos” aplietus mineralus, jis “atgyja”, įgauna savo aurą (*Kirlian photography*). Šis įdomus ir sėkmingas bandymas gundančiai praskleidžia uždangą į “dvasinį” daiktų pasaulį.

Algimanto Kezio įamžinti Lietuvos žmonės yra išsakiniję kasdienybėje, ar ji būtų liūdna ar linksma. Pats būdamas lietuviu, menininkas tai gerai supranta ir vaizdžiai perkelia į fotografiją. Liūdesy veidai dažnai yra “rūpintojėliškai” susimastę, o džiaugsme giedriai viltingi. *Bulviakasis Niūronių kaime* kažkaip primena Vincent Van Gogh paveikslą *The Potato eaters (Bulvių valgytojai)* kuriame atsispindi sunki ūkininko dalia.

Kapinaitėse, į kurias veda kiekvienas gyvenimas, Kezys jautriai, nesudėtingai, bet įtaigiai pabrėžia gyvųjų ir mirusiųjų nesutraukomą ryšį. Šios fotografijos nedvelkia drama, bet daugiau nuolankiu atsidavimu likimo/Dievo valiai, net kažkokiu ilgesiu, mirties įgeltiems, pro kryžius ir rūpintojėlius palydint paskutiniams varpo dūžiams, žengiant į “amžinojo poilsio namelį”. Šiose neišvengiamose gyvenimo akimirkose platesni paaiškinimai neberekalingi. Fotografijos kalba pačios už save.

Kun. Gediminas Kijauskas, S.J., kartu su Napoleonu ir Nomedu Vučianais Algimanto Kezio fotografijų parodoje.

Algimantas Kezys, foto ir žodžio menininkas, pasirinktoje meno srityje yra labai sėkmingai nužengęs ilgą, našų pilną atradimų kelią, darniai sugretindamas šiuos du talentus. Gal dar svarbiau, kad jis šioje derlingoje kelionėje atsispyrė pašaliniam veiksmams ar įtakoms, bandžiusioms jį nukreipti nuo užsibrėžto tikslo, nesvarbu “ką žmonės sakyti”. Toks gilus įsitikinimas ir

ištikimybė savo siekiams yra būtinas kiekvienam menininkui, jo brandai, jo savitumui, jo pilnam kūrybiniam atsiskleidimui, jo asmenybės augimui. Džiugu, kad nugalėjęs technines fotografijos meno kliūtis, šis subrendęs kūrėjas ir toliau pasilieka ištikimas savo užmojams, bet kartu yra atviras ir naujoms meno pasaulio apraiškoms. Tai reiškia, kad iš jo dar galima daug tikėtis.

“DIRVOS” NOVELĖS KONKURSAS

Dirvos novelės 41-majam konkursui jau yra sudaryta įvertinimo komisija Čikagoje: Eglė Juodvalkė, Nijolė Jankutė-Užubalienė ir Vitalija Pulokienė.

Yra skiriamos dvi premijos iš Simo Kašelio palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba, pirmoji premija - 500 dol., antroji - 300 dol.

Paskutinė rašinių įteikimo data buvo 2003 m. lapkričio 1 d. Komisija perskaitys ir įvertins noveles iki 2004 m. vasario 1 d.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba

VALSTYBĖS LĖŠOS - MUZIEJINIAMS MENO KŪRINIAMS ĮSIGYTI

Siekdama pristatyti visuomenei kilnojamąsias Lietuvos kultūros vertybes ir papildyti nacionalinių bei respublikinių muziejų rinkinius vertingais eksponatais, Kultūros ministerija šiam tikslui šiemet papildomai skyrė 366 tūkst. Lt.

Apie ketvirtadalį visų lėšų skiriama būsimos Lietuvos nacionalinės dailės galerijos fondams formuoti. Galerijos rinkiniai, kuriems papildyti skirta 85 tūkst. 750 Lt, įsigis šiuolaikinių menininkų - Artūro Valiaugos, Remigijaus Treigio, Egmonta Bžesko, Lino Jablonskio, Mikalojaus Šalkausko, Jono Gasiūno, Mindaugo Navako, Deimanto Narkevičiaus, Gintaro Makarevičiaus ir Eglės Rakauskaitės - kūrinių.

XX amžiaus 4-10 dešimtmečio dailininkų darbais savo rinkinius papildys Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus. Jis įsigis Jono Prapuolenio, Stasio Ušinsko, Eimučio Markūno, Algimanto Šlapiko bei kitų kūrinių.

Iš viso lėšų buvo skirta 9-iems valstybiniais muziejams - Lietuvos nacionaliniam, Lietuvos dailės, Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės, Lietuvos liaudies buities, Trakų istorijos, Vytauto Didžiojo karo, Maironio lietuvių literatūros, Šiaulių “Aušros” ir Žemaičių vyskupystės.

Vertingų muziejinių eksponatų atranką atliko Komisija lėšoms muziejinių vertybių įsigijimui paskirstyti. Planuojama, kad papildoma parama paveldo vertybių bei šiuolaikinio meno kūrybai įsigijimui bus teikiama kasmet.

SIGNATARŲ NAMUOSE Vilniuje pristatyta knyga apie signatarą Saliamoną Banaitį. S.Banaitis gyveno įdomų ir reikšmingą Lietuvai gyvenimą. Knygos “Saliamonas Banaitis” autorius humanitarinių mokslų daktaras Vilius Užtupas jį atskleidęs, padarė itin gerą darbą. Knygą skoningai išleido Vilniaus dailės akademijos leidykla.

KNYGA APIE ALGIRDĄ VOKIETAITĮ

Antanas Dundzila

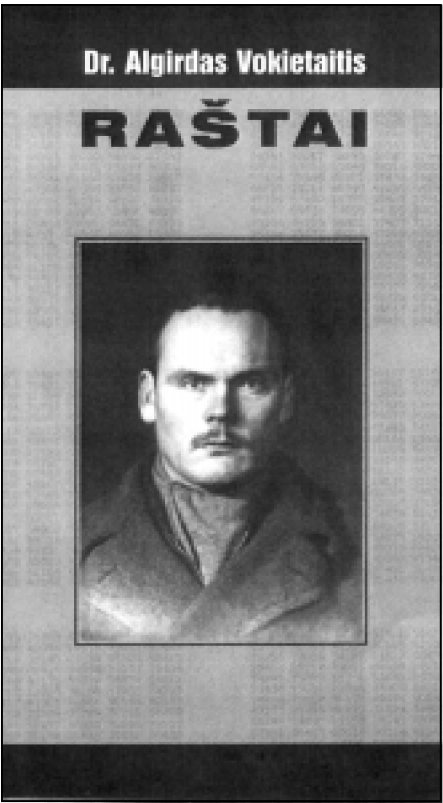
Šių metų balandžio 15 d. *Dirvoje* buvo straipsnis apie Lietuvoje leidžiamą knygą, kurios tema - rezistentas ir sporto darbuotojas dr. Algirdas Vokietaitis (1909-1994). Šiandien, praslinkus pusei metų, galime pasidžiaugti ištesėto pažado vaisiumi. Spalio 2 d. Kaune, Lietuvos Kūno Kultūros Akademijoje įvyko knygos pristatymas. Knygą mielai rikiuosime į Lietuvos rezistencinės ir pedagoginės literatūros lentyną.

Knyga išsiskiria iš kitų apie žymius ar bent plačiau pasireiškusių asmenis tuo, kad tiksliai norint išsireikšti, ji nėra “apie” A. Vokietaitį. Ji yra A. Vokietaičio - pedagogo ir rezistento - beveik autoportretas, nes ją sudaro A. Vokietaičio straipsniai ir jo rezistencinės veiklos asmeninio archyvo medžiaga.

Knyga pavadinta “Raštais”, išleidimo sumanytoja ir finansuotoja - A. Vokietaičio sesuo Gražina Vokietaitytė-Amonienė, leidėju įrašyta Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, kuri nuo 1995 m. saugo iš Amerikos persiūtą A. Vokietaičio archyvą. Viršeliename puslapyje yra paskelbti Gr. Vokietaitytės-Amonienės žodžiai: “Šią knygą, pagerbdama savo brolio atminimą, dovanuju Lietuvos jaunimui”. Kadangi knygos autorium tenka laikyti patį A. Vokietaitį, tai, savaime suprantama, leidiniui reikėjo profesionalo redaktoriaus. Šį darbą atliko Kęstutis Kasparas. Knyga iliustruota ir didoka, ją sudaro net 566 psl.

Neskaitant biografinių duomenų, A. Vokietaičio asmenyje leidinį dominuoja dvi temos: fizinio auklėjimo (kūno kultūros) pedagogika ir rezistencinė veikla karo bei pokario metais.

Kiek tai liečia sportą, tai eiliniam asmeniui spauda ir visa aplinka mums vis tik taiko labai vaikišką mentalitetą. Sportas daugumoje yra padarytas vien rungtynių azarto, laimėjimų - pralaimėjimų statistika, rekordų atsiekimais, milžiniškais profesionalų sportininkų uždarbiais - nekreipiant dėmesio į sporto įtaką (ar galimą reikšmę...) asmenybės ugdyme, į fizinį ar kad ir intelektualinį auklėjimą (čia pabrėžiamo “auklėjimą”). Vis tai jaučiasi, pvz., pavarčius laikraščius - nesvarbu, ar amerikietiškuosius, ar lietuviškus. Tokį sportavimą būčiau linkęs vadinti pasidraskymu aikštėse, gal sporto akrobatika, kuri kraštutiniuose nuslysta į siaubą keliančius pasireiškimus. Gi A. Vo-

kietaičiui sportas, tiksliau - fizinis auklėjimas, buvo daugiau už pasidraskymą su kamuoliu. Tai matyti iš knygoje randamų jo straipsnių, jo visuomeninių užmačių, įskaitant pareigas universitetuose, Kūno Kultūros Rūmuose Kaune bei vėliau Amerikoje. Štai, nežinau kito lietuvio, išigijusio mokslinį filosofijos daktaro laipsnį fizinio lavinimo srityje. Knygos redaktorius K. Kasparas šią A. Vokietaičio pažiūrą šitaip apibūdina: “...matyti fizinę žmogaus kultūrą platesniame akiratyje, sieti su dvasiniais dalykais. ‘Sveikame kūne - sveika siela’, sakydavo senovės romėnai, ir tai ypač tinka Algirdui Vokietaičiui. Kuo didesni pasiekimai fizinio auklėjimo darbe, tuo stipresni dvasiniai siekiai: visa, kas geriausia, Algirdas stengėsi duoti Lietuvai bei jos jaunajai kartai.” Nagi, kai kuriuos A. Vokietaičio straipsnius kūno kultūros klausimais tiktų persispausdinti net dabar. (Knyga neapsaugota autorystės teisėmis, todėl galima visiems laisvai joje sutelkta medžiaga naudotis.)

Antroji knygos dalis, maždaug 350 psl., apima A. Vokietaičio rezistencinę veiklą, bei įvairiai reikštus visuomeninius rūpesčius, jau persikėlus Amerikon. Apie tai buvo rašyta balandžio mėn. straipsnyje, tad šiuo kart plačiau šios istorijos nekartosiu. Tad telegrafiniu stilium: pagrindžio deleguota 1943 m. kelionė į Švediją, grįžimas Lietuvon; vėl į Švediją, sėkmingas grįžimas; 1944 išvykimas Švedijon, kurį sutrukdė vokiečių karo laivas. Liepojos kalėjimas, Stuthofo koncentracijos stovykla, kalinių mirties žygis į vakarus. Pakirstą šiltinės, rusai atrado miršančiųjų kameroje. Karo pabaiga, patekimas ru-

sų kariuomenėn, pabėgimas iš jos. Vėl Švedijoje 1946. Ir t.t. ir t.t. Kas gali prilygti šitokiai istorijai?

Nors išieivijos tarpe tarpusavio nuomonių skirtumai dėl okupacinių metų pagrindžio veiklos šiuo metu yra išblėsę, tačiau galima tikėtis, kad kai kurie knygoje paskelbti A. Vokietaičio žingsniai atvers duris ginčui ar bent aiškinimui. Tai nieko blogo, aiškinimės! Juk būtų naivu užmerkti akis A. Vokietaičio veiklai Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos (LLKS) eilėse, žinant, kad LLKS taktikoje nesutikdavo su kai kurių kitų pagrindinių organizacijų nuomonėmis ar laikysena. Daug svarbesnis yra faktas, kad ši knyga - autoritetingai, ne pasakėlėmis bet įvykius išgyvenusiojo liudijimu bei da-

tomis, dokumentais - atsakys į neva tai istorinės tiesos ieškojimą, prieš metus išreikštą, Lietuvos (atsiprašau...) istoriko retoriniu klausimu, “Kurioje fronto pusėje buvo lietuviai antrojo pasaulinio karo metais?”

Knygoje paskelbta apščiai dokumentų ir mažiau žinomų duomenų. Kaip istorinis liudijimas - knyga, be jokios abejonės, vertinga, ypač žinant, kad visa archyvo medžiaga knygon negalėjo patekti. Šiaip knygą vartant, susidaro įspūdis, kad tekstai bei medžiaga “suspausti”, pvz., siauros paraštės. Kai kurioms iliustracijoms trūksta užrašų. Taip pat kai kurias iliustracijas reikėjo minėti tekste. Kadangi įtraukta daug A. Vokietaičio straipsnių, būtų buvę gražu sudaryti jo žinomų ar bent archyve esančių raštų bibliografinį sąrašą. Iš kitos pusės džiugina sudarytos pavardžių ir vietovardžių rodyklės. Knyga lengvai skaitosi, ji bus įdomi ir nuotykių romanų mėgėjams ir rezistencinės istorijos niuansų tyrinėtojams.

Šią apžvalgą baigiant, galima teigti: A. Vokietaitis iškyla kaip nepaprastai kūrybinga, Nepriklausomos Lietuvos išugdyta asmenybė, kuri už visas savo stipendijas bei keliones po svetimus kraštus (bent dalis jų juk vykdyta valstybės pinigais...) šimteriopai savo kraštui atsilygino. Dar daugiau - tai nebuvo skolinio - skolininko, lyg banke, atsiskaitymas. A. Vokietaitis savo kraštą mylėjo ir jam sąmoningai aukojosi. Savajame *credo* jis yra išsakęs: “Kiekvienas žmogus savo gyvenime bent vieną kartą turi ryžtis didesniam žygiui patarnauti savo tėvynei”. Taip gali drįsti sakyti tik didi asmenybė, tartum šoki-me į aukštį pati nugalėjusi ką tik į viršų pakeltą kartį.

RAŠINYS

Vilniaus vidurinės internatinės mokyklos “Lietuvių namai” moksleivių literatūriniame konkurse šis rašinys buvo vienas iš nugalėtojų, kuriuos premijuoja čikagiečiai Vanda ir Vaclovas Mažeikos.

Ką man reiškia būti civilizuotu žmogumi? SENATVĖ AIKŠTĖJE

Labas rytas, pasauli! Labas rytas, pavasario dangau! Labas rytas, Vilniau! Kaip gera šį ankstų kovo rytmetį vaikščioti senamiesčio skersgatviais. Lydima sekmadieninių varpų gaudesio einu Pilies gatve. Sužvarbė žmonės skuba į ankstyvasias mišias. Stengiuosi žengti tyliai, kad girdėčiau, kaip paukštis savo sparnais karmo dangų, kad jis išgirstų mano širdies plakimą.

Žingsniuojau. Sieloje pakili nuotaika. Štai ir Gedimino paminklas, Katedros aikštė. Man čia patinka, ypač ankstų rytą, kai dar nėra žmonių. Tada atrodo, kad senieji pastatai kalbasi tarpusavy... Bijau sudrumsti ramybę...

Sustok! Lyg vėjo atneštas priešais mane netikėtai atsiranda žmogus! Ne, jis jau seniai čia lūkuriuoja, tik aš jo nepastebėjau. Gal todėl, kad jis toks senas, kaip ir tie pastatai, kad sėdi susigūžęs ant šaltos marmuro plokštės, o jo žila barzda beveik siekia žemę. Akimirka pasirodo, kad šis senukas - neatsiejama prieš mano akis atsivėrusio vaizdo dalis: žydras dangus, varpų gausmas, didžiulė aikštė, Katedra ir senas, atrodytų viso pasaulio išmintį sukaupęs, žmogus. Argi tai ne tobula?

Prieinu arčiau. Senuko akys tokios pat žydros ir gilios, kaip dangus šį ankstyvą rytą. Rankoje jis laiko baltą puodelį. Šypteli man. Pajuntu, lyg šį seną žmogų gaubtų paslaptinga aura. Tikiu, kad tai doras ir kilnus žmogus. Bet kas jį privertė atsisėsti čia, ant šalto akmens? Negi noras mėgautis ryto gaiva, neseniai patekėjusia saule ar sekmadieninių varpų gaudesiu?

Visi žinome, kad šiandien pasaulis yra žiaurus. Jam nepakan-ka vien dvasios grožio ar jai teikiamo peno. Labiausiai pasaulis vertina materialius dalykus - pinigus. Banalu. Argi tokiam senoliui nepakaktų sielos ir pasaulio darnos? Kaip jis žeminasi tiesdamas praeiviui ranką! Žinau: jam tai labai skaudu.

Iškrapštau iš kišenės visus ten esančius centus ir atsargiai beriu į puodelį. Nenoromis žvilgteliu į gailias senolio akis ir nueinu, beveik nubėgu tolyn...

*Plauk, mintie, plauk.
Su pavasario saule,
Plento garsu,
Ir varpo pilku gaudimu
Į didelę aikštę
Prie senujų kelių.*

*Ištiesęs puodelį baltą,
Senatvės vargšo akim,
Nuleidęs žilą galvą,
Drebančiom rankom
Ant šaltos marmuro plokštės
Kovo vidury
Tu tari “Dievuli mano”.
O žmonės lyg tos paukštės...
Akimis jų nerandi.
Nes karčios ašaros užlieja
Baltų monetų spindesį...*

*Plauk, mintie, plauk.
Su pavasario saule,
Plento gausmu,
Ir varpo skaudžiu gaudimu
Į didelę aikštę
Prie kelių senatvės gimtų.*

Regina Jegorova, 10a kl.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$40,
PUSEI METŲ - \$25,
PIRMA KLASE - \$63,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$115.00**

RENGINIŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 15 d., 9 v.r. įvyks susikaupimo diena Dievo Motinos parapijoje. Praves kun. Labasauskas. Rengia Ateities Klubas.

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

PASAULIO LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO ŽAIDYNĖS

8-sios Pasaulio lietuvių kalnų slidinėjimo žaidynės įvyks 2004 m. sausio 7-9 dienomis, Alpe d'Huez slidinėjimo kurorte, netoli Grenoblio, Prancūzijoje. Rengia - Lietuvos kalnų slidinėjimo federacija. Website: www.kalnuslidinejimas.lt

Išvyką į šias žaidynes iš Amerikos organizuoja ir informacijas suteikia Gailė Ošlapaitė, P.O. Box 8247, Green Valley Lake, 92341, USA. Tel: 310-880-2952. E-mail: gailute@msn.com

Žaidynių varžybinės informacijas duoda Algis Šėkas, 20291 Deervale Lane, Huntington Beach, CA 92646, USA. Tel: 714-968-8124. Fax: 909-277-1082. E-mail: isekas@octa.net

Žaidynių tvarkaraštis: sausio 3 d. - atvykimas ir registracija; sausio 4 d. - slidinėjimas, atvykimo vakaronė. Sausio 5 - slidinėjimas; 6 d. - slidinėjimas, oficiali treniruotė. Sausio 7 ir 8 d. - varžybos. Sausio 9 d. - slidinėjimas, žaidynių uždarymas ir laimėtojų apdovanojimai. Sausio 10 d. - dalyvių išvykimas.

Organizacinis komitetas: (Lietuvoje), informuoja Algimantas Kepežėnas, tel. + 370-698-06125 ir Paulius Augūnas, tel. + 370-698-20444. E-mail: paulius.augunas@litagra.lt

ŠALFASS informacija

ĮVAIRIOS ŽINIOS

FOTOGRAFAS FIKSUOJA ROMŲ GYVENIMO AKIMIRKAS

Vilniuje, lapkričio 6 d. Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos parodų salėje atidaryta fotografo Amerikos lietuvio Andriaus Mikšio darbų paroda "Lietuvos romai". 1998-1999 metais kurtose menininko nuotraukose užfiksuotos įvairiose Lietuvos vietose - Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Troškūnuose, Eišiškėse ir kitur - gyvenančių romų gyvenimo akimirkos, pateikiami įvairaus amžiaus romų portretai.

"Įdomiausia būdavo, kai sutikdavau žmones, kurie norėdavo būti fotografuojami, pasidalinti dalele savęs ir savo gyvenimo patirties, kai tarp manęs ir mano fotografijų subjektų užsimegzdavo tikras dialogas, intymus pokalbis", - sako autorius, tikinantis, kad taip gali atsitikti tik tarp visiškai svetimų žmonių. A. Mikšio teigimu, šis jo projektas nėra sociologinis tyrimas ar dokumentinės medžiagos rinkimas.

"Mano ketinimai buvo kitokie. Tiesiog romai man įdo-

mūs ir aš norėjau susipažinti su jų kultūra, pamatyti, kaip jie gyvena", - teigia fotografas.

Parodos autorius 1998 metais baigė fotografijos studijas Luizianos universitete, 2002-2003 metais jis dėstė fotografiją Vilniaus dailės akademijoje. Su fotografo darbais bus galima susipažinti iki lapkričio 21 dienos.

ATKASTOS SENIAUSIOS ALYTAUS Miesto KAPINĖS

Alytuje, po rekonstruojamos Ramybės gatvės dalimi ties Šv. Liudviko bažnyčia, aptiktos seniausios miesto kapinės. Kultūros vertybių apsaugos departamento Alytaus teritorinio padalinio vadovas Vytautas Kolesnikovas informavo miesto savivaldybę, kad Ramybės gatvėje rastos XVI-XVII a. laidojimo vietos, todėl kelio rekonstrukciją bus galima baigti tik ištyrus ir perlaidojus atkastus palaikus, rašoma *Alytaus naujienose*.

Alytaus savivaldybė nusprendė finansuoti šiuos darbus. Šiemet archeologiniams tyrimams ir palaikams perlaidoti skirta 12 tūkst. Lt, iš viso

SPORTAS

EUROPOS KREPŠINIO ČEMPIONAS

Edvardas Šulaitis

Kai Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė iš Švedijos parsivežė Europos pirmenybių aukšą, buvo labiau susidomėta Lietuvos krepšinio praeitimi ir atgaivintos senosios lietuvių pergalės prieškariniais laikais.

Lietuvos ir užsienio laikraščiuose spindėjo antraštės, kad lietuviai Europos čempionais tapo po 64 metų pertraukos. Taip, tai šventa tiesa, kurią ir čia norime prisiminti, aprašant anų dienų Lietuvos rinktinės žaidėją Praną Mažeiką, net du kartus tapusį Europos čempionu.

Ir kas įdomiausia, šis vyras, neseniai atšventęs savo 86-ji gimtadienį, gyvena toliau į šiaurę nuo Čikagos esančiame Lake Zurich miestelyje, ant ežero kranto pastatytame name. Dar ir šiandien jis tituluojamas daktaru, nes baigęs medicinos mokslus, iki išėjimo į pensiją jis vertėsi gydytojo praktika.

Dar ir dabar jo pavardė yra Lietuvių Gydytojų draugijos narių sąrašuose, nors pats dr. P. Mažeika jau senokai lankėsi šios draugijos renginiuose. Jį kamuoja Alzheimerio liga, kuri progresuoja ir neleidžia jam leistis į tolimesnes keliones.

Tik kartą metuose (dažniausiai spalio mėnesį) jis išvažiudavo į šiltąją Floridą ir ten gražiam gamtos prieglobstyje Singer Island vietoje praleisdavo 6 mėnesius. Tačiau šį rudenį nusprendė ilgiau pabuvoti Čikagos apy-

linkėse ir į Floridą žada pajudėti tik po Naujųjų Metų. Prieš 4 metus mirė jo žmona Valentina, su kuria užaugino du vaikus Andrių ir Ireną. Jie jau suaugę, sukūrę šeimas ir augina savo vaikus. Andrius gyvena Colorado valstijoje (turi 3 atžalas), o Irena Maryland (turi 1 vaiką). Abu labai rūpinasi tėvu ir vis jį aplanko. Kai rugsėjo paskutinį savaitgalį telefonu buvome susisiekę su P. Mažeika, kalbėjomės ir su jo dukra Irena, kuri mums nupasakojo apie savo tėvą, kad jis, deja, nėra pajėgus suvokti viską, kas jam sakoma arba negali tiksliai atgaivinti praeities prisiminimų.

Apie buvusį čempioną nemaža papasakojo ir jį jau daugiau negu metus globojanti Nijolė Kmitienė. Ji pabrėžė, kad vasaros mėnesiais jie kartu su P. Mažeika kasdien plaukiudavo ežere. "Jis vandenyje jaučiasi geriau negu ant žemės," - teigė ji. Taip pat paminėjo, kad dar pernai kartais pažaisdavo tenisą, o anksčiau buvo aistringas golfo mėgėjas.

Nijolė pabrėžė, kad buvęs Europos krepšinio čempionas ir šiandien dažnai žiūri tų 1937 ir 1939 m. pirmenybių nuotraukas. Labiausiai jis vertina iš Lietuvos prezidento Antano Smetonos rankų gautą laikrodį, kuriuo kaip ir visi rinktinės žaidėjai, jis buvo apdovanotas laimėjus čempionatą. Ir dabar jis vis dažnai kartoja: "Mes Europos čempionai".

DIRVAI AUKOJO

V. Dovydaitis,	
Oceanside, CA	200
A.a. Antano Juodvalkio prisiminimui auka, Burbank, IL	45
A.Samasis, Pmbk Pines, FL.....	30
Lithuanian Melodies,	
W. Bloomfied, MI	20
G.Gontar, St. Louis, MO	20
K.Ramašauskas, Livonia, MI .	20
E.Brazauskas, Wklf., OH	10
A.Pautienis,	
Richmond H., OH	10
J.Laucė, Loveland, CO	10

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Kai mes bandėme kalbėti su juo pačiu, P. Mažeika irgi keliais sakiniais prisiminė anų dienų pergalės, tačiau nusiskundė, kad ne viską atsimena ir ne daug ką galėjo papasakoti. "Tai buvo labai seniai ir viskas atrodo, kaip tolima praeitis", - teigė buvęs Europos krepšinio čempionas. Paminėjęs, kad Lietuva vėl tapo Europos krepšinio nugalėtojais, jis nudžiugo, lyg apie tai būtų pirmą kartą išgirdęs ir paklausė - kokias valstybes lietuviai krepšininkai įveikė. Jam labai patiko, kad lietuviai šventė pergalę prieš Vokietiją.

Balsingos Neringos tunto skautės įtraukė visus į dainas prie laužo Rūtos ir Viktoro Degučių sodyboje. G. Juškėno nuotr.

darbai kainuos apie 35 tūkst. Lt. Planuojama, kad archeologai tyrimus baigs iki Naujųjų metų.

Žvalgomieji archeologiniai tyrimai patvirtino, kad po Ramybės gatvės yra miestelėnų laidojimo vieta, atkastos ir pirmosios kapavietės. Anot V. Kolesnikovo, nors iki šiol manyta, kad senosios kapinės bai-

giasi ties kelio riba, žmonių kaulų Ramybės gatvės rajone buvo randama ir anksčiau, ypač daug jų atsidengdavo šalikėse, savavališkai gilinant kelią. Gatvės rekonstrukcija, anot specialistų, bus proga pagaliau sutvarkyti šią vietą ir perlaidoti palaikus. Darbams vadovaujantis Kultūros paveldo centro vyriausiasis arche-

ologas Zenonas Baubonis mano, jog rastos kapavietės gali būti datuojamos XVI-XVII a. Tuo metu Alytuje buvo keturios bažnyčios, viena jų stovėjo dabartinės Šv. Liudviko bažnyčios vietoje. Šalia jos įkurtos pirmosios Alytaus miesto kapinės. Vienoje kapavietėje rasta ir moneta - XVII a. antrosios pusės Rygos šilingas.

Žvilgsnis iš estrados Dainių šventės metu Vingio parke - dalis žiūrovų su vaidilutėmis bei nešamom karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejinėmis vėliavom.

IVAIRENYBÈS

DELFINÈS GLOBAL

Delfinų Gloriją nuo šiol globos AB "Lisco Baltic Service" ir Laimos gerų iniciatyvų fondas. Dėl šios delfinės globos ir rėmimo Lietuvos jūrų muziejuje pasirašyta trišalė sutartis.

Delfinei Glorijai yra apie 30 metų. Prieš dešimtmetį ji į Klaipėdą atkeliavo iš Sevastopolio. Nors ši delfinė yra baikštoka ir atsargaus būdo, tačiau puiki artistė, per pasirodymus žaisdama krepšinį taikliu Sabonis, niekada neprameta kamuolio, *Eltai* sakė muziejaus darbuotojai.

Šie metai Glorijai ypatingi. Liepą ji visus pradžiugino ma-
žyliu, kuriam dabar jau keturi
mėnesiai. Delfinariumo lanky-
tojai Gloriją su delfinuku gali
pamatyti pasirodymų metu -
mama su mažyliu plaukioja
pasirodymų baseine.

Sutarties pasirašymo ceremonijoje dalyvavo ir Laimos gerų iniciatyvų fondo steigėja Laima Paksienė. Beje, šis fon-

das ir jo steigėja L. Paksienė globoja jau antrus metus muziejaus tęsimą Delfinų terapijos projektą.

Šiuo metu Lietuvos jūrų muziejuje iš viso auginami 7 delfinai. Penkių suaugusių šių jūrų žinduolių gretas neseniai papildė du jaunikliai.

VARŽYBOS BASEINE

Lietuvos vaikų ir jaunimo centro Sveikatingumo skyriaus baseine vyko antrosios Lietuvos žiniasklaidos atstovų plaukimo varžybos. “Tikimės, kad šios tradicinėmis tampa- čios varžybos padės atkreipti visuomenės dėmesį į vis didėjančią nelaimių skaičių vandeninyje - kasmet Lietuvoje įvairiuose vandens telkiniuose nuskęsta per 40 moksleivių,” - sakė LVJC skyriaus vedėjas, žinomas šuolininkas į vandenį Kęstutis Autukas. - “Norime paraginti žurnalistus įsitraukti į plaukimo mokymo ir jo naudos propagavimą. Tegul šūkis “Išmokyk bent du savo drau-

gus plaukti” būna aktualus ne tik vasara.”

Nugalētojamais LVJC īsteigē
prizus: uz pirmajā vietā - meti-
nis, uz antrajā - pusēs metu, o
uz trečajā - vieno mēnesio
plaukimo abonementas.

Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamento pateiktas duomenimis, 2003 m. vasarą šalyje išmokyta plaukti per 2 tūkst. vaikų. Iš viso buvo pateiktos 103 vaikų vasaros užimtumo programos, kurioms buvo skirta 90 tūkst. litų. Susumavus rezultatus paaiškėjo, kad departamento remtose vasaros vaikų užimtumo ir mokymo plaukti programose šiais metais dalyvavo 6,406 vaikai, iš kurių 2,194 išmoko plaukti.

KAS IR KUR ŠNIPINĒJA

Prezidento aplinkos reiškiamoje VSD kritikoje atsirado netikėtas sąjungininkas. Pagarsėjęs radikalas Justinas Burba reikalauja VSD ataskaitos, ka ir kur šie šnipinėja. Spa-

PRAEITIS PUSLAPIUOSE

GANDŲ SKLIDIMO KILMĖ

Sakoma, jei nebūtų Dievo, tad žmonės vis tiek jį būtų išgalvoję. Žmogus, matyt, iš prigimties yra linkęs kurti savo vaizduotę kitą pasaulį. Gražu yra, kai žmogus, ką kurdamas savo vaizduotėje, paskatina kitus žmones siekti gražių idealų. Bet daugeliui nemalonu darosi, kai tie vaizduotės kūriniai ką nors užgauna, įžeidžia, nes tada tie kūriniai virsta vadinamaisiais piktaisiais gaudais, kurie tik drumsčia žmonių ramų gyvenimą.

Beletristo sukurtas veikalas, kur veikėjais iškeliami tokie pat žmonės, kaip mes patys, yra rašytojo kūrybinės vaizduotės padarinys, kurį skaitytojas skaitydamas turi progos pasigėrėti arba pajusti kažką kilnaus savo sieloje ir t.t. Visa tai yra išgalvota, ir gražiai išgalvota. Bet tegul tas beletristas įvardina gyvuosius žmones, aprašo jų neigiamas puses, arba išgalvoja apie juos garbės niekinamų dalykų, tada tokių veikalą mes pavadiname šlamštu, melagysčių rinkiniu, o patį autorių - pikty gandų skleidėju.

Bet kyla įdomus klausimas - kur ir kada daugiau atsiranda pikty gandų? Patyrinėję šią dalyką pamatysime, jog pikty gandų skleidimo šaltinis yra tas elementas, kuris negali pasigirti nei švariais darbais nei nuopelnais žmonių gerovei. Dažniausiai iš tamsaus elemento sklįsta visoki gandai. Pikty gandų skleidimas dar parodo tą faktą, kad didelė dalis mūsų visuomenės nėra su kultūroje. Toki menkos kultūros žmonės ir laikraščių mažai skaito, teisindamiesi nerandą juose jokių žinių, tačiau iš lūpų į lūpas einančius fantastiškus gaudus priima kaip gryniausią tiesą.

Pasitaiko kartais, kad ir laikraščiai paleidžia kokią “anti”. Bet jeigu ta “antis” nieko neižeidžia, niekam širdies neigelia, tad ji nėra baisi, atvirkščiai - kartais labai maloni. “Se non e vero, e ben trovato” - sako italų patarlė. (Išvertus bus: jei tai ne tiesa, tad bent gerai sugalvota). Vadinasi, ir melas gali būti malonus, gražus, jeigu jis skaidrina mūsų širdis, o ne atvirkščiai. Šitą dėsni turėtų atsiminti tie, kurie verčiasi pikty gandų skleidimu. Jei mūsų žmonės daugiau skaitytų laikraščių, daugiau klausytų radijo pranešimų arba žinių, - tad piktiems gandams sklisti nebūtų tinkamos dirvos.

A. Kelmūtis (*“Trimitas”* 1936 metų sausio 16 d. Nr. 3)

lio 31-ąją į uostamiesčio gatves
piketuoti išriedėjo radikaliais
pasisakymais apie Žemaitijos
autonomiją pagarsėjęs J.Burba.
Daugiau nei valandą iš mikro-
autobuso, kuriame įrengta gar-
so aparatūra ir iškelti keturi

garsiakalbiai, sklido kaltinimai VSD pareigūnams ir R.Paksą palaikantys šūkiiai. VSD Klaipėdos apygardos skyriaus viršininkas Algirdas Grublys *Klaipėdai* sakė nenoris vertinti J.Burbos šūkių.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS I TAUPA**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SASKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama.
telidanti jauką atmosferą. Mūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.